

1 četvrtak, 27.05.2004.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 09.07h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju otvara zasedanje.
7 Izvolite sestti.
8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro. Molim sekretara da najavi
9 predmet.
10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Predmet IT-00-39-T, *Tužilac protiv*
11 *Momčila Krajišnika*.
12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Ja znam da će danas ovaj svedok,
13 gospodin Begić, po prvi put označiti dokazni predmet, i ponekad kad svedoci
14 unose neke oznake u dokazni predmet onda nekad i Tužilaštvo, a i Odbrana, žele
15 da se označi još po nešto. I onda da uvedemo jedno jasno pravilo. Sve ono što se
16 označava u ime Tužilaštva će biti označeno plavom bojom, a ono što se označava u
17 ime Odbrane će biti urađeno crnom, tako da uvek kasnije možemo da znamo ko je
18 uneo neku oznaku.
19 Ukoliko nema nekih prethodnih pitanja, onda ću zamoliti poslužitelja da
20 uvede svedoka.
21 I, za zapisnik, što se tiče toga ko je prisutan i ko zastupa koju
22 stranu, vidim da je gospođa Annink ovde i da je preuzela posao od njenog kolege
23 koji je bio ovde juče. Gospodin Resch i gospodin Hannis ovde zastupaju
24 Tužilaštvo, a gospođa Loukas Odbranu.
25 [Svedok je ušao u sudnicu]
26 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Begiću. Izvolite
27 sestti. Želeo bih da Vas podsetim da se Vi i dalje nalazite pod onom zakletvom
28
29
30

1 koju ste položili juče, o tome da ćete govoriti istinu i ništa osim istine.

2 Izvolite, gospodine Resch, nastavite.

3 SVEDOK: RAJIF BEGIĆ [nastavak]

4 Ispituje g. Resch: [nastavak]

5 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

6 P: Dobro jutro, gospodine Begiću.

7 O: Dobro jutro.

8 P: Kada smo juče završili, Vi ste nam pričali o početku događaja od 31.
9 maja i o tome kako su neki vojnici pratili Vas i Vaše rođake iz Donjih Begića u
10 Gornje Begiće. Je li to tačno?

11 O: Da, to je tačno.

12 G. RESCH: [simultani prevod] Radi Veća, ja ću reći da se događaji od 31.
13 maja spominju u dodatku "A" Optužnici, i da je to događaj 14.2.

14 P: Koliko je otprilike bilo vojnika u Gornjim Begićima kad su se svi
15 Muslimani tamo okupili?

16 O: To Vam ne bih znao tačno reći, koliko je bilo ukupno vojnika u
17 cijelom selu, pošto je am... čitavo to selo bilo nekako p...pod am... okupacijom,
18 sv...svagdje se moglo vidjeti v...vojnika, iza čoškova, iza živica, iza kuća, tako
19 da m... tačan broj ili priličan broj ne bih mogao reći.

20 P: Šta su vojnici tražili od Vas da uradite, od Vas i od drugih ljudi i

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 žena i dece?

2 O: Kada je naša grupa iz pravca Donjih Begića s...stizala u Gornje Begiće,
3 u istom momentu se stanovnici Gornjih Begića, koji su bili u podrumu kuće od
4 Safeta Begića, oni su njima... bilo im je naređeno da iziđu vani i da se postroje
5 na... na trgu tog zaseoka - iako ga nije bilo. Oni su to i uradili. Izlazili su
6 vani, mi smo pristizali, tako da nam je bilo naređeno da se muškarci sa lijeve
7 strane puta postroje, a žene i djeca da uđu u kuću od Ismeta Kurbegovića.

8 P: Jesu li Vam ovi vojnici rekli šta treba da uradite pošto se poređate
9 sa leve strane puta?

10 O: Da. Oni su rekli da stanemo u kolonu po jedan, hm... okrenuti pravcem
11 azo... licem okrenutim njima - u...uz kuću smo stali - i u tom momentu smo ostali
12 sami, gdje su žene i djeca već napustili a... taj dio gdje smo mi stajali /sic/.
13 Ostali smo mi još samo.

14 P: Jesu li vam vojnici rekli kuda idete?

15 O: Vojnici su nam rekli da će ta grupa ići u pravcu Vrhposkog /fon./
16 mosta, gdje nas tamo čekaju autobusi s kojima bismo bili prebačeni u Sanski Most
17 ili...

18 P: U transkriptu kaže "Vrposki most". Da li mislite most kod Vrhpolja?

19 O: Da, na taj Vrhpoljski most. Bio je samo jedan Vrhpoljski most.

20 P: Jeste li išli pešice ili su vas ukrcali u autobuse, u kamione? Kako
21 ste krenuli?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Sa tog mjesta smo, u koloni po dvojica, krenuli prema Vrhpoljskom
2 mostu, ne cestom koja vodi prema mostu, već smo krenuli preko a... vinogradima -
3 to je područje između Begića i Hrustova, đe /sic/ je brdoviti dio. I, tamo smo
4 pješe /sic/ krenuli kroz neke voćnjake, da bismo stigli do... Vrhpoljskog mosta.

5 G. RESCH: [simultani prevod] Molim da se dokazni predmet P117 stavi na
6 grafoskop.

7 P: Gospodine Begić, molim Vas da uzmete plavu olovku, plavi flomaster i
8 da u toj karti ucrtate put, koliko se Vi sećate, put kojim je krenula Vaša grupa
9 31. maja i put kojim ste išli do Vrhpoljskog mosta.

10 O: [obeležava]

11 P: Za zapisnik, svedok je ucrtao plavom linijom mesto odakle su krenuli
12 u Begićima, a onda linija ide prvobitno ka jugu, onda ka jugoistoku, a onda se
13 okreće nazad ka severu, i završava kod mosta u Vrhpolju.

14 Da li se sećate koliko je otprilike bilo vojnika u pratnji te grupe iz
15 Begića ka mostu?

16 O: Nas je tog u... trenutka pratilo osam vojnika, osam naoružanih vojnika.

17 P: Jeste li poznavali te vojnike, znali njihova imena?

18 O: Poznavao sam samo Jadranka Paliju, koji nas je... koji je i bio vođa
19 te... te grupe koja nas je vodila, dok ostale nisam poznavao.

20 P: Koliko je otprilike bilo ljudi sa Vama? Mislim da možemo upotrebiti
21 reč "zatvorenika". Koliko vas je bilo?

22 O: Nas je bilo oko dvadeset.

23 P: Jeste li svi bili Muslimani?

24 O: Da, svi smo bili Muslimani.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li sećate imena nekih od drugih 19 ljudi sa kojima ste Vi bili?

2 O: Da, svakako se sjećam. Ja... među nama su bili Cerić Miralem, sa
3 dvojicom sinova, Cerić Enesom i Cerić Midhetom. Onda su bili Begić Hakija, sa
4 sinom Begić Muharemom. Bio je i stari čovjek, Begić Šaćir. Među nama je bio
5 Begić Safet, Begić Muhamed sa sinom Begić Fuadom i unukom Begić Elmedinom. Begić
6 Nail. Bio je Kurbegović Ismet, Begić Munib, Begić Nedžad i ja. Dizdarević Ismet
7 sa trojicom sinova, Dizdarević Muhamedom, Dizdarević Mirsadam, Dizdarević Enes.
8 M... mislim da sam ih sviju nabrojao.

9 P: To možda nije baš svih dvadeset. Je li tamo bilo još nekih ljudi,
10 čijih se imena sad ne sećate?

11 O: Je l' mislite na mostu, ili u pratnji?

12 P: Ne, ja ću se ispraviti. Dakle, drugih zatvorenika. Moguće je da se ne
13 sećate imena baš svih zatvorenika, zar ne?

14 O: Ne, ja se sećam svih, ali ako sam rekao "dvadesetak" onda... onda sam
15 mislio u... oko dvadesetak, jer... jel... a... znam da sam ih nabrojao sve. Možda,
16 slučajno sam...

17 P: U redu. Dok ste išli ka mostu, je li se nešto desilo sa Vašom
18 kolonom?

19 O: Da. Mi smo, idući ka mostu, krenuvši iz sela Begića, prvo
20 zaustavljeni kod a... jedne vikendice koja se nalazila u voćnjaku pored Begića.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tamo se odmarala grupa srpskih vojnika, koji su nas ustavili /sic/, provocirali,
2 psovali - doduše, nisu nas fizički maltretirali. Nakon kraćih zastoja smo
3 krenuli u pravcu mosta.

4 Al' dodao bih samo to da su neki zarobljenici a... tog dana imali strašne
5 posljedice nakon onog prvog ulaska srpskih vojnika u selo; znači, oni su bili
6 fizički pretučeni. To su bili Kurbegović Ismet, Begić Šaćir, koje su naše
7 komšije pretukli, dva puta, nailazeći u selo. Tako da smo imali gospodina Begić
8 Šaćira, koji je s nama išao - morali smo ga vuć' sa sobom, jer je... nam je bilo
9 rečeno ako on zastane, da će ga oni ubiti.

10 Stigavši u... u prvi zaseok, Hrustovačku Stanicu, preko mosta na rijeci
11 Sanici, kada smo prelazili taj most onda je Cerić Miralem - koji je imao
12 problema sa srcem - u tom trenutku zadobio neke srčane probleme. I... i njegov sin
13 Cerić Enes, koji... koji mu je pomagao pri hodanju, je malo zastao iza kolone, i
14 Jadranko Palijski je u tom trenutku izveo njih dvojicu i, neposredno pored mosta
15 na Sanici, ih odveo u tadašnju, bivšu klaonicu u... a... koja je služila za
16 m...mesnicu - i od tada im se gubi trag.

17 P: Jeste li čuli neku pucnjavu iz te klaonice?

18 O: Naša kolona nije zastajala u tom trenutku. Ja sam se m... kada sam čuo
19 jedan pucanj, okrenuo i nakon nekoliko sekundi sam vidio Jadranka kako izlazi

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 iz te klaonice, stavljajući ponovo svoj pištolj u futrolu i... da bi se ponovo
2 priključio koloni.

3 P: Pogledajte, molim Vas, ovaj dokazni predmet, P117, na grafoskopu. Da
4 li vidite fotografiju klaonice?

5 O: Da. A... to je fotografija broj 3.

6 P: Da li se sećate gde se otprilike to nalazilo, na tom putu koji ste Vi
7 nacrtali, u kom delu puta? Uzmite, molim Vas, olovku, flomaster i stavite broj 3
8 kod tog mesta gde Vi mislite da se nalazila klaonica.

9 O: A... kao što vidite, ona se nalazi u... pored samog mosta na Sanici.
10 Znači... odma' uz... u...uz most na Sanici.

11 G. RESCH: [simultani prevod] Za zapisnik, svedok je sada naveo da je
12 broj 3 mesto koje se nalazi tamo gde je put skretao ka severu.

13 P: I, dok se Vaša grupa kretala, da li je iko drugi bio upucan pre nego
14 što ste stigli do odredišta?

15 O: Nakon izlaska na put koji vodi od Sanskom Mosta prema Ključu se
16 nilaz... se nalazi jedno raskršće puteva. I, na tom samom raskršću je Jadranko
17 Palija izveo Kurbegović Ismeta, kojeg sam maloprije pomenuo, a koliko znam bio
18 je optužen da posjeduje neki snajper - zbog toga su ga navodno pretukli - i u
19 tom momentu, kada ga je Jadranko izveo na tom raskršću, uperio je pištolj u
20 njega i pitao ga: "Gdje ti je snajper?" Ismet je rekao da nema nikakav snajper,
21 i onda ga je ovaj iš... hladnokrvno ubio... na samom putu.

22 P: Je li Jadranko Palija ubio još nekog na putu do Vrhpoljskog mosta?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Nakon toga što j...je ubio Ismeta Kurbegovića, mi smo nastavili
2 put. Ustvari, mi nismo zastajali nikako. Nastavili smo put ka mostu, otprilike
3 50 metara do samog mosta. Znači, mi smo išli s lijeve strane prema mostu. Iza
4 nas je, u tom trenutku, naišao jedan vojnički mali kombi u kojem je bio samo
5 jedan vozač. Kada je naišao pored kolone, Jadranko ga je zaustavio i sjeo do
6 suvozača. Otvori... otvoren prozor vozača, i kroz njega Jadranko naredio Begić
7 Irfanu da prođe sa druge strane kombija. Irfan je prošao sa druge strane kombija
8 i bez ijedne riječi je ovaj, sjedeći u kombiju, pucao u njega pištoljem. I tada
9 je Irfanovo tijelo palo... am... u baru pored... pored ceste.

10 P: Koliko ste Vi bili udaljeni kad je Jadranko Palija upucao Irfana
11 Begića?

12 O: Pa, toliko koliko je i širina puta, d...dva i po metra, tri.

13 G. RESCH: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže fotografija,
14 koja još uvek nije označena. Molim da se dâ broj dokaznog predmeta.

15 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet 118 /u
16 engleskom transkriptu: "P118"/.

17 G. RESCH: [simultani prevod]

18 P: Gospodine Begiću, da li prepoznajete ovu fotografiju - to je most na
19 fotografiji pred Vama?

20 O: Da, poznajem. To je Vrhpoljski most.

21 P: A na toj fotografiji, da li se vidi mesto gde je Jadranko Palija ubio
22 Ismeta Kurbegovića /u engleskom transkriptu: "Kurbegovića"/ 31. maja?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, vidi se. Ukoliko primijetite ovo raskršće puteva, znači, mi smo
2 došli iz... iz pravca Hrustova, krećući se ovom lijevom stranom, i na ovom mjestu,
3 na samom raskršću, samo sa druge strane, je bio jedan znak "Stop". I uz ovaj
4 sami znak "Stok" je ubijen... "Stop" je ubijen Ismet Kurbegović.

5 P: I molim Vas da stavite broj 1 i da ga zaokružite kod onog mesta gde
6 je, po Vašem sećanju, ubijen Ismet Kurbegović.

7 O: [obeležava]

8 P: Da li se tu, na fotografiji, vidi gdje je Jadranko Palija ubio Irfana
9 Begića?

10 O: Da. Ovdje se vidi puno bolje. Znači, oko 50-ak metara prije mosta.

11 P: Molim Vas da označite brojem 2 to mesto gde je Jadranko Palija ubio
12 Irfana Begića.

13 O: [obeležava]

14 P: Kad ste stigli do Vrhpoljskog mosta, je li tamo bilo nekih drugih
15 vojnika, koji su čekali?

16 O: Da. Tamo je bilo puno vojnika, na samom mostu. Z...znači sa lijeve
17 strane mosta su b... već je čekala jedna skupina vojnika, dok je na raskršću
18 puteva za Kozicu i Sanski Most, neposredno uz most - m...malo dalje ovamo - je bio
19 bunker gdje se moglo vidjeti... gdje su se mogli drugi vojnici vidjeti, u bunkeru.

20 P: Koliko je otprilike bilo vojnika kod mosta kad ste Vi tamo stigli?

21 O: Ne bi' smio dač... tad... tačan podatak. M... nisam ih ni brojao. M...mislim
22 sve skupa, sa onim bunkerom i okolo, oko 50-ak vojnika.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Jesu li imali oružje?

2 O: Da. Oni su svi imali oružje.

3 P: Jeste li prepoznali koje od tih vojnika koji su čekali na mostu?

4 O: Prepoznao sam vojnike kao što su Aćimović Marinko, Stojinović /fon./

5 Predrag, Živković, am... Živković...

6 P: A jesu li koji od tih vojnika koji su čekali na mostu Vam se

7 obratili, da li su Vam rekli štogod?

8 O: Da. Uz stalne provokacije, prilikom dolaska na most su nam rekli -
9 pošto smo išli, sa lijeve strane smo prilazili mostu - prilazeći su rekli da
10 pređemo na drugu stranu, na desnu stranu mosta, znači uzvodno uz rijeku, i da se
11 tu postrojimo po jedan, uz ogradu, dužinom mosta.

12 P: Hoćete li, molim Vas, staviti broj 3 na mjesto gdje Vam je bilo
13 naređeno da se postrojite?

14 O: [obeležava]

15 G. RESCH: [simultani prevod] Za zapisnik treba reći da je svjedok stavio
16 broj 3 na sredini mosta, otprilike.

17 P: Vojnici koje ste zatekli kad ste došli na most, rekli ste nam imena
18 nekih od njih, a znate li koje su bili nacionalnosti?

19 O: Bili su srpske nacionalnosti. Među njima je još bio Kaurim Nenad, bio
20 je i Vidović... jedan čovjek, koji je u tom trenutku vozio bolnička kola, koji
21 nije bio obučen.

22 P: A znate li Nenada Kaurima - znate li ga od prije?

23 O: Da. Poznavao sam te sve momke od prije. S nekima smo išli u školu, s
24 nekima smo se bavili sportom, bili smo komšije. Poznavao sam sviju.

25

26

27

28

29

30

1 P: Je li Vam Nenad Kaurim išta rekao na mostu?

2 O: Da. Nenad nam je rekao da se poredamo uz most, da se pos... skidamo, da
3 izujemo obuču, kako bi oni napravili pretres. Psovao je i grdio, rekao je da tog
4 dana trebaju 70 Muslimana da ubiju, zbog toga što z... sedam vojnika je srpskih
5 poginulo.

6 P: Jeste li Vi, ili neki drugi muslimanski zatvorenici, na mostu
7 pokušali napasti srpske vojnike?

8 O: Ne. Nismo pokušali.

9 P: Gospodine Begiću, možete li nam reći što se desilo na mostu? Što su
10 vojnici učinili Vama i drugim muslimanskim zatvorenicima?

11 O: Nakon kratkog pretresa... ustvari, oduzeli su ono što smo imali, am...
12 odjeću smo bacili pred nas na most, na sredinu mosta, ustvari. Onda su pitali da
13 li neko zna da fino skače u vodu. Niko od nas nije ništa rekao. Onda je Aćimović
14 Marinko pokazao prstom na Cerić Midheta, koji je i stajao prvi, gledavši od...
15 slijeva nadesno, i rekao je da... da Cera zna da fino skače u vodu, i naredio mu
16 je da skoči u vodu. Cera se okrenuo, stao na ogradu, skočio u vodu. Čulo se
17 njegovo plivanje ispod mosta, kada je prolazio.

18 Marinko Kaurim i Željko su se, sa druge strane ograde, oni su uperili
19 automatske puške u njega i, kada se on pojavio nizvodno, oni su u njega ispucali
20 rafalno, i njegovo tijelo se vidjelo kako pluta niz vodu.

21 P: Jesu li vojnici prisilili nekog drugog da skoči s mosta, također?
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da. Nakon toga što su ubili Ceru, onda su rekli: "Idemo, sljedeći."
2 Pored Cere, na redu je bio Begić Munib, koji je u tom trenutku pokušao da
3 objasni, da nešto kaže; no, međutim, oni su ga spriječili udaranjem palice po
4 glavi. Nakon par udaraca i on je odlučio da skoči. Na isti način je skočio, na
5 isti način bi plivao ispod mosta, i na isti način bi ova trojica ili četvorica
6 vojnika pucali u njega. I njegovo tijelo se isto moglo vidjeti a... kako ga voda
7 nizvodno nosi.

8 P: Pogledajmo ponovno ovu fotografiju, dokazni predmet 118 /u engleskom
9 transkriptu: "P118"/ - u kom smjeru teče rijeka?

10 O: Am... rijeka teče u ovom smjeru. Znači, od Ključa prema Sanskom Mostu.

11 P: Molim Vas da nacrtate strelicu na karti koja će označavati smjer
12 kojim teče rijeka.

13 O: [obeležava]

14 G. RESCH: [simultani prevod] Za zapisnik, svjedok je nacrtao strelicu
15 koja upućuje da rijeka teče slijeva nadesno, kao što se vidi na fotografiji.

16 P: S mjesta na kojem ste Vi stajali na mostu, jeste li vidjeli ljude
17 nakon što su skočili u vodu i prolazili ispod mosta na drugu stranu?

18 O: Am... ne razumijem baš najbolje pitanje, jer kada čovjek skoči u vodu
19 vidi se, pošto stoji pored mene. U onom momentu, kada prolazi ispod mosta i... ne
20 može se vidjeti, sve dok se ovaj vidokrug s naše strane ne otvori, znači negdje
21 10-15 metara udaljeno od mosta nizvodno, kada se tek može primijetiti tijelo
22 koje je e... tad prolazilo ispod mosta, znači.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kolika je otprilike udaljenost, gledano s površine mosta, do površine
2 vode?

3 O: Hm... M...moglo bi se r...reći šest... šest-sedam metara. Možda više. Al'
4 otprilike šes'-sedam metara, do deset. Am...

5 P: Vojnici koji su gađali zatvorenike nakon što bi ovi skočili s mosta,
6 jesu li stajali sa suprotne strane mosta?

7 O: Da. Kao što sam već rekao, oni su stajali s druge strane mosta i
8 gledali nizvodno, sa desne strane mosta. To bi bila ova strana mosta.

9 P: Možete li nacrtati broj 4 na mjestu, otprilike, gdje su se nalazili
10 vojnici koji su gađali zatvorenike?

11 O: [obeležava]

12 G. RESCH: [simultani prevod] Za zapisnik, svjedok je napisao broj 4 s
13 desne strane mosta, na onom dijelu nizvodnom.

14 P: Jesu li vojnici nastavili naređivati zatvorenicima da skaču s mosta?

15 O: Da. Nakon toga što je Begić Munib ubijen, sljedeći je bio Begi... am... -
16 oprostite - Dizdarević Mirsad, jedan od trojice sinova Dizdarević Ismeta, koji
17 je i sam bio tu. Naređeno mu je da skoči. Ovaj put ga nisu tukli. On bi skočio,
18 oni bi pucali u njega - ista slika kao i sa prethodnom dvojicom.

19 Zatim, nakon njega je bio njegov... njihov najmlađi brat, Dizdarević Enes,
20 koji je u tom... tog dana bio 15 godina star - oko 15, možda pola godine naprijed
21 ili nazad. I njemu je naređeno da skoči. Bez razmišljanja je zakoračio ogradu,
22 kada je se... u tom trenutku Jadranko Palija mu je prišao i pištoljem, na

23

24

25

26

27

28

29

30

1 udaljenosti od jedan metar, mu pucao u li... u lijevu sljepoočnicu. Njegovo tijelo
2 je zastalo na ogradi. A onda je Jadranko nogom gurnuo ovo tijelo sa ograde, koje
3 je palo u vodu, da bi ovi vojnici i dalje pucali u to tijelo, iako je ono već
4 bilo mrtvo.

5 Zatim je, do Enesa, stajao Begić Elvedin, kojeg s...su oni nakratko htjeli
6 ispitat'. Pitali su ga ko je bio poručnik u selu Begićima. Elvedin je rekao da
7 ne zna, da nije bio niko. Onda su oni... u tom trenutku ga je jedan udario, da bi
8 i ostali vojnici prišli i počeli nas masovno tući. Znači, ud... od tog trenutka su
9 počeli tuć' zarobljenike, sve one koje su bili na mostu, i mene, i sve. Vidjelo
10 se da... da su ljudi bili krvavi, da su ih... čak skidali dole sa ograde na sredinu
11 mosta, gdje bi ih nabijali nogama i tukli oružjem.

12 U tom nekakvom haosu je taj koji je ispitivao Elvedina pitao am... ko je
13 sve imao oružje u selu. On je rekao da ne zna, da... da oružja nije bilo. Rekao
14 je, koliko se sećam, da sam ja imao pušku, kada bi oni svi - Kaurim - tukli
15 mene. Tada je Jadranko prišao, naredio mi da zinem, gdje mi je stavio automatsku
16 pušku u usta i htjeo /sic/ pucat', a onda je Jadranko rekao njemu da me ne ubija
17 na mostu, već da mi naredi da skočim. I tako da j... mi je Jadranko rekao: "Okej,
18 skači."

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ja sam isto prešao ogradu, kao ostali, i skočio uzvodno u rijeku.
2 Prilikom toga sam razbio glavu udarajući u kamen, jer sam skočio naglavačke u
3 vodu - glava mi je pukla tu. Onda sam ispod mosta na trenutak zastao, jer voda
4 je bila u visini grudi. Na mostu se i dalje, još uvijek, čulo jaukanje ostalih
5 koji su u tom trenutku još uvijek bili udarani.

6 Ja sam se, na trenutak zastavši, oprostio nekako od... od života. Skinuo
7 sam am... bijelu majicu koja je ostala na meni. Gurnuo bih je u dubinu vode.
8 Razmišljao sam da će me svakako pogoditi, ali sam a... odlučio da ne plivam, već
9 da... da pokušam da ronim prema lijevoj obali Hrustova, a ako bi' uspio proronuti
10 /sic/ tamo među one grane, onda bih nekako mogao i preživjeti, što mi je i pošlo
11 za rukom.

12 P: Vi ste onda, s vremenom, stigli do obale rijeke?

13 O: Da. Ja sam proronio kroz... kroz vatru - moram reći da su oni i pucali
14 - ali sam ja, roneći, am... posmatrao onu bijelu majicu koju sam pustio da... da...
15 roni... d...da je voda nosi ispred mene, mogao vidjeti kako on...on...oni pucaju u nju.
16 Meci su prolazili pored mene samoga, ali... ali na sreću nisam bio pogođen. I
17 uspio sam doronuti /sic/ do... do lijeve strane, n...na ovoj slici se vide ovih par
18 drveća, koji su bili sa druge strane obale. Izronio sam u... u žbunje, koje je
19 bilo nadvijeno na...nad vodu, i tu sam se uspio uhvatit' i ostati neko vrijeme,
20 držeći se za grane da me ne bi oni mogli primijetiti.

21 Sa tog mjesta sam imao pogled na most. Međutim, nisam mogao o... u licu
22 saznati, ka...kada bi sljedeće tijelo padalo u vodu, o kom se čovjeku tad radi,
23 jer ž... kroz grane i m...mala udaljenost, i... i ona krv koja mi se slijevala na oči,
24
25
26
27
28
29
30

1 tako da nisam mogao primijetiti o kom čovjeku, d...da bi' ga mogao imenovati, se
2 radilo nakon... nakon mog skakanja. Po mojim nekim procjenama su još tri-četiri
3 čovjeka skočila - znači, na onaj isti način kao i u... prethodni - dok za ove
4 ostale nisam... nisam znao šta se s njima dogodilo. To sam saznao poslije.

5 Čuo se jedan dugi rafalni pucanj, nakon ovog batinanja. Nakon ovih
6 ubistava se čuo jedan duži rafal - po m...mojoj proceni bi oni tad bili ubijeni -
7 i nakon toga je zas... nastalo zatišje. Više se... više se nije čulo jaukanje ili
8 bacanje u vodu.

9 P: Od svih muškaraca, zatvorenika koje ste imenovali, koji su tog dana
10 bili na mostu, znate li da li je itko od njih preživio?

11 O: Ne, ne znam.

12 P: Jeste li ikoga od njih vidjeli živog nakon tog dana?

13 O: Ne. Ja sam, kada sam bio am... narednih dana sam boravio na samom ušću
14 rijeka Sana i Sanica, gdje sam sâm bio u... u nekom teškom stanju, pokušavao sam
15 pretražiti taj dio rijeke, o... u nadi da ću možda nekog... nekog preživjelog
16 pronaći, kojem bi možda mogao pomoći ili... Ali nisam pronašao nikog.

17 P: Jedan od muškaraca kojeg ste spomenuli, koji je bio na mostu, bio je
18 Nedžad Begić?

19 O: Da. To je bio moj mlađi brat.

20 P: Jeste li od tog dana vidjeli svog mlađeg brata?

21 O: Ne, nisam ga nikad vidio.

22 P: S vremenom ste uspjeli doći do jednog Vašeg susjeda, Srbina, do
23 njegove kuće?

24 O: Da. Ja sam... am... Taj čin dogo... odvijanja tih događaja tih dana nije
25 potrebno, znači samo ovaj dio susreta sa komšijom?

26

27

28

29

30

1 P: Mislim da možemo prijeći na taj dio kad ste naišli na svog susjeda i
2 mislim da su Vas onda kasnije odveli u medicinski centar, u Tominu?

3 O: Nakon par provedenih dana na samom ušću rijeke Sanica, gdje sam se i
4 o...osvestio, jedne noći - mislim da je bio četvrtak uveče, gdje... kad je bilo
5 strašno nevrijeme - onda sam odlučio da odem do kuće Krljić Vida, s kojima smo
6 bili u dobrim odnosima, bili smo neki kumovi, u nadi da me oni ili pomognu ili
7 ne znam š... neku drugu us... nešto... am... informativno ili zdravstveno da mi pomognu.

8 Iskoristio sam to nevrijeme i u... u toj noći se... prišao sam do njihove
9 kuće. Tek bi se ujutru njima javio - znači, nisam po noći kucao na vrata, već
10 sam iz štale javio se njihovom sinu koji je ujutru izišao vani.

11 Tad sam am... tad su me oni odveli u kuću. Tad mi je Željko rekao da od
12 preživjelih više nema nikog, da su oni svi na mostu ubijeni. U kući je bila
13 njegova mati Anđa Krljić i njihov rođak Svetko, koji je bio iz grada. Am... ne
14 znam kojim obavezama je tad bio u njihovoj kući. Rekao sam im šta se dogodilo.
15 Oni su nje... Krljić Anđa je tog momenta napomenula kako je Jadranko Palija,
16 vraćajući se tog dana, došao prvo kod njih i rekao im da on... da on je pokušao
17 spasiti njihove komšije Begićane, no međutim nije mogao jer su ovi, navodno,
18 napadali na most i tako... s...sv...svi bili ubijeni.

19 Ja sam tog trenutka malo eksplozivno reagovao. Mislim da sam nešto i
20 opsovao, rekavši da... da to nije istina, zato što je taj Jadranko Palija lično
21 nas ubijao, a ne u borbi. Tako da sam im rekao da niko nije napadao na most, već

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da su oni nas namjerno ubili idući m...

2 Nakon kraćeg razgovora sam tražio da nešto obučem, ili da... Ustvari,
3 donijeli su mi alkohola s kojim sam malo očistio ranu i stavio neke obloge u
4 predjelu... lu... glave i grudi. Onda sam na trenutak zaspao da bi, nakon kraćeg
5 vremena, se čuli glasovi, gdje su komšije došle, opkolile kuću i naredili mi da
6 iziđem van.

7 Kada sam izišao, bili su oni isti ljudi koji su premlaćivali komšije -
8 Kurbegović Ismeta, Begić Šaćira - znači, bili su Ćosić Ranko, Ilić Vico,
9 Stojinović Boško, i među njima i poručnik kojem do tad nisam znao... kojeg nisam
10 poznao.

11 Njih četvorica su došli. Poručnik koji je njima bio nadležni je tražio
12 od njih neke informacije u vezi mene. Krljić Anđa i... i Krljić Željko su njima...
13 njemu rekli kako bi oni mene mirno mogli ostaviti neko vrijeme kod njih, da bi'
14 se oporavio ili da... da će me oni čuvati ili pazit' na mene. No, međutim, trom...
15 trojica komšije su insistirali da ja obavezno tog dana budem, ili sm...smjesta
16 budem prebačen u Tominu, navodno bih trebao u... u bolnicu, na nekakvo
17 ispitivanje. Pokušali su uspostaviti vezu sa autom - to nije uspijevalo - i onda
18 su nakon kraćeg razgovora odlučili da me prebace u Tominu.

19 Mi smo istog dana, istog momenta, sjeli u auto i otišli u Tominu, kod
20 osnovne škole, gdje je bila i manja ambulanta, u kojoj sam od doktora Majkića
21 primio kraću pomoć - znači, očistio mi je ranu na glavi - i gdje bis... gdje sam i
22 njemu ispričao o događajima koji su se desili. Ne znam iz kog razloga. Onda su
23 me a... sproveli do škole, gdje sam navodno trebao biti ispitivan od strane Gojka
24 Šaule i Neđe Šućura. Stigavši pred školu, vidio sam da... da je Gojko Šaula izlazi

25

26

27

28

29

30

1 iz škole u pratnji Neđe. On je dobio telefonski razgovor... poziv da mora hitno u...
2 u grad. Okrenuo se i rekao Neđi da me ovaj detaljno ispita i ostavi u kotlovnici
3 škole.

4 Neđo Šućur i ja smo ušli u školu, otišli smo u jedan... u jednu praznu
5 školsku sobu, am... učionicu. Razgovarali smo o događajima koji su se desili -

6 P: Mogu li Vas zaustaviti ovdje na trenutak? Ovaj Neđo Šućur, je li on
7 bio vojnik?

8 O: Neđo Šućur je bio m... oficir rezervnog sastava srpske vojske.

9 P: Zna li kojoj je jedinici pripadao?

10 O: Pripao je jedinici 6. korpusa, a po činovima - sad ne bih tačno znao
11 reć' šta je bio po činu.

12 P: Je li Neđo Šućur razgovarao sa Vama o onome što se desilo kod mosta u
13 Vrhpolju?

14 O: Da. Mi smo... mi smo pričali o čitavom događaju. Neđo je malo opširnije
15 izneo...svoju viziju događaja, rekavši da... da to sve što se desilo na tim
16 krajevima se nije trebalo desiti', da on sa tim ubijanjima nema ništa, da to nije
17 njegov vod uradio, da mu je strašno žao za neke koji su tad ubijeni. I onda s...
18 onda n... me je ispitivao o samom činu događaja, znas... od... kako smo stizali na
19 most. Pitao me je da li se sećam: "Ko je pucao na vas?", da bi on čuo da li su
20 to bili njegovi vojnici ili ne.

21 P: Šta ste rekli Neđi Šućuru o tome šta se desilo na mostu?

22 O: Ja sam Neđi u tom s... u tom momentu rekao da smo mi stigli na most, i

23
24
25
26
27
28
29
30

1 prilikom samog dolaska na most da su nas vojnici am... pretukli, ustvari da su nas
2 odmah pri dolasku na samom mostu tukli, bacali u vodu, tako da ja nisam mogao ni
3 vidjeti n... n... To se sve odigralo brzo, i ne znam ko je od tih vojnika bio. I
4 nisam... nisam htjeo imenovati one koje... za koje sam, ustvari, znao da su bili na
5 mostu.

6 P: Zašto mu niste rekli imena vojnika koji su bili na mostu?

7 O: Ne znam. U tom trenutku s...sam osjećao am... da mi to ne bi nikako
8 pomoglo, da... da jednostavno je bolje da ne kažem imena tih vojnika, iako je on,
9 nakon kraćeg razgovora, pozvao je Nenada Kaurima u... u samu učionicu i pitao me
10 da li poznajem vojnika pored z... vrata. Ja sam rekao da znam, da je to Nenad
11 Kaurim, da ga znam iz škole, da ga znam sa punkta u kojem je... na kojem je on
12 čuvao - bilo je punktova koji su prije toga bili postavljeni, par mjeseci prije
13 tog - da ga tako poznajem. Da je bio na mostu, rekao sam da se ne sjećam, tako
14 da je on udaljio Nenada nakon tog kraćeg razgovora s njim.

15 P: Kažete da ste mislili da Vam ne bi bilo od pomoći da ste
16 identifikovali vojnike. Jeste li se plašili da bi Neđo Šućur nešto uradio,
17 ukoliko biste Vi njemu rekli koji su ti vojnici, ili Vam je on nešto pretio
18 tokom razgovora?

19 O: Nije. Neđo Šućur mi u toku razgovora nijednom nije prijetio. Čak
20 štaviše, imao sam osjećaj da s...se tom čovjeku i može povjeriti i... Ali s...sâm čin
21 imenovanja nekih od vojnika sam, jednostavno, smatrao za nepovoljnim u tom
22 trenutku, im... iako nisam očekivao da će me neko poštedjeti ili da... da ja neku
23
24
25
26
27
28
29
30

1 milost očekujem od njih. Nisam... nisam imenovao te vojnike.

2 P: Poslije ispitivanja, kuda su Vas odveli?

3 O: Nakon toga ispitivanja je Neđo prešao na drugi dio iskazivanja, o
4 događajima koji su se... koji su se desili na tim područjima Hrustova, Vrhpolja.
5 Pričao mi je da je bilo tu i borbi, u Vrhpolju, m... nekakvog zarobljavanja - ne,
6 o zarobljavanju ne - o zarobljavanju vojnika koji su ostali u Hrustovu, nekih
7 naoružanih jedinica, muslimanskih jedinica, za koje nisam znao.

8 Rekao im je... rekao mi je da je čak i na njega bilo pučano iz pravca
9 Vrhpolja. Rekao mi je da to sve... nije lijepa slika što se desilo, da mu je žao...
10 da su stanovnici Begića, Hrustova... da se nalaze u Tomini, gdje će me sprovesti.
11 Znači, htjeo je da me spoji sa mamom i najmlađim bratom, koji su tad bili u
12 Tomini. Rekao mi je da o toku događaja ne govorim nikome ništa, da će me on
13 spasiti, misleći na to da će me ustvari ostaviti u Tomini, rekavši mi da ako
14 ikad iziđem iz Bosne živ, da kažem svakom da me je on spasio. Naravno da sam
15 rekao da ću to reć'.

16 Onda smo razgovor završili, sjeli smo u njegov auto. Odvezli su me u
17 Tominu, u kuću gdje su bili m...moji roditelji - ustvari, mama i brat - i bili su
18 još neke izbjeglice iz sela Hrustova u toj kući. Tu sam bio am... dvadesetak ili
19 mjesec dana proveo sam u toj kući.

20 P: Kuda su Vas odveli, ili kuda ste otišli iz Tomine?

21 O: Am... ja mislim da je to bio 4. juni, kada su... kada su par auta

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 s...srpske vojske došlo i sa razglasnim uređajima naredili svim izbjeglicama iz
2 susjednih sela, koji se nalaze u Tomini, da iziđu da se postroje kod lokala
3 "Palme", gdje se nalaze autobusi za prevoz, i da niko ne pokušava sa se sakrije
4 ili bilo šta. Tako da su sve izbjeglice iz ovih sela tog dana izišli na... na
5 cestu gdje su bili autobusi, s kojima su nas oni prevezli u logor "Krings", koji
6 se nalazio u Sanskom Mostu, prema Husmovcima /fon./. N... to je bilo ujutro, oko
7 10.00 sati, 4. juna ja mislim da je bilo.

8 P: Koliko ste dugo bili u tom logoru "Krings"?

9 O: U "Kringsu" sam... nakon narednog dana su... mislim da je bio naredni dan
10 kada su oni pokupili žene i djecu, neke starce, koje su pokupili i odvezli ih u
11 nepoznatom pravcu. Mi smo ostali, mislim, još dva dana uz... u... u logoru "Krings",
12 i onda smo nakon tih dva-tri dana prebačeni kamionima u logor Manjaču.

13 P: Dok ste bili u "Kringsu", jeste li mogli da izađete?

14 O: Ne, nismo mogli izlaziti.

15 P: Jesu li Vas ikad optužili za neki zločin?

16 O: Ne. U... u "Kringsu" su napravili popis onih ljudi koji su ostali,
17 nisam vidio da su nekog tukli. Uveče bi neko ušao, psovao, maltretirao,
18 zastrašivao nožem, ali nije bilo incidenata na... većih ili... nije bilo tuče i
19 ubijanja.

20 P: Koje je čuvao zatvorenike u "Kringsu"?

21 O: U... u "Kringsu" su isto... isto bili vojnici srpske nacionalnosti,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 rezervnog sastava srpske vojske, koji su se mijenjali. Znači, nisu bili... nisu
2 bili uvijek isti vojnici n... već drugi dan bi došli drugi stražari, koje nisam
3 poznavao.

4 P: Rekli ste da su Vas prebacili kamionom u Manjaču?

5 O: Da. Šleperima.

6 P: Jesu li drugi zatvorenici bili istovremeno prebačeni drugim kamionima
7 u Manjaču, kao i Vi?

8 O: Tog dana, kada smo trebali ići na Manjaču, je došao u logor "Kringss"
9 mislim jedan šleper ili dva. To su bili veliki "Agrokomercovi" šleperi, i svi
10 logoraši koji su tad bili u "Kringssu" su strpani u... u... u taj šleper - mislim da
11 je nekolicina ljudi ostala vani, ostala je u "Kringssu". Ne znam šta se s njima
12 desilo, možda su naknadno došli ili otpušteni, ili... nije mi poznata više njihova
13 sudbina. Onda, kada je kamion bio pun, otišli smo pred sportsku dvoranu, koja se
14 nalazi u gradu, gdje je bilo rečeno da se čeka i drugi kamion koji se popunjava
15 iz... iz sportske dvorane i drugih logora, koji su tad postojali u Sanskom Mostu.

16 Čekali smo do popodneva da se kamioni, da se taj... taj konvoj napuni, i
17 kada su svi kamioni bili puni, onda bismo krenuli ka Manjači.

18 P: Da li znate da li je iko umro tokom tog putovanja u kamionu od
19 Sanskog Mosta do Manjače?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. U kamionima do Manjače je iznemoglo 20 logoraša, većinom onih
2 koji su bili pretučeni u... u logorima koji su tad bili u... u Sani, u... u
3 "Betonari", ili u MUP-u. Znam za njih da su i do... na samom putu do Manjače
4 iznemogli, da su... da su umrli, jer prilikom dolaska na Manjaču, kada... kada je
5 bila prozivka, kada smo izlazili iz kamiona i postrojavali se, n...neke osobe koje
6 se ne odazvaju /sic/, onda bi oni, stražari u logoru, ga pronašli u... u... u
7 kamionu, ležeći. I, čulo se kad kaže: "Ovaj je mrtav." Onda bi ih takve odvajali
8 na stranu, i po kazivanju znam da je bilo oko 20 takvih osoba.

9 P: Kad ste stigli u Manjaču, ko je čuvao zatvorenike u tom logoru?

10 O: Manjača kao logor je bila za nas nepoznata. Dugo vremena se nije
11 moglo vidjet' ko su ti vojnici. Njihova lica se dugo vremena nisu mogla vidjeti,
12 zato što je naređeno logorašima, pri dolasku, da se glava spusti dole i ruke se
13 stave na leđa, povezano na leđa - ne povezane, već jednu za drugu se uhvati iza
14 leđa - i da se glava ni u kom slučaju ne diže. Tako da mi logoraši i nismo mogli
15 vidjet' ko je nas čuvao. Znamo da su srpski vojnici - tako su se predstavili -
16 ali nakon možda 20-ak dana, malo više, tek se onda moglo vidjeti gdje smo... gdje
17 se nalazimo u... i ko su ti ljudi koji su oko nas.

18 P: Koliko ste dugo bili u Manjači?

19 O: Na Manjači sam proveo do 16. decembra. Tada sam otpušten.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kuda ste otišli kada su Vas pustili?

2 O: N... oni su logor raspustili od... u tri puta. Znači, bila su tri izlaza,
3 četrnaestog, šesnaestog i osamn'estoga. Ja sam 16. decembra prebačen do grada
4 Karlovac, odakle sam nastavio put ka Sloveniji.

5 G. RESCH: [simultani prevod] I sad imam još jedan, konačni, dokazni
6 predmet. To je izveštaj o ekshumaciji. Molim da se ovom dokumentu dodeli broj i
7 da se verzija na B/H/S-u pokaže svedoku.

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P119.

9 G. RESCH: [simultani prevod] Časni Sude, ovo je dokument koji nosi
10 naslov "Zapisnik o istrazi i o ekshumaciji tela Bošnjaka iz masovnih grobnica
11 pored mosta u Vrhpolju, opština Sanski Most".

12 P: Gospodine Begić, molim Vas da pogledate poslednje dve strane, 19 i 20
13 originala.

14 G. RESCH: [simultani prevod] Časni Sude, to su strane 20 i 21 u
15 engleskom prevodu.

16 P: Ima 15 imena, koja počinju sa Hasibom Kadrićem i završavaju se sa
17 Fuadom Begićem. Da li prepoznajete neko od ovih imena kao ime onih zatvorenika
18 koji su ubijeni 31. maja kod mosta u Vrhpolju?

19 O: Na ovom spisku se nalaze: pod brojem 3, Begić Irfan; broj 4,
20 Dizdarević Muhamed; Dizdarević Ismet, broj 11; Dizdarević Mirsad, broj 12; Cerić
21 Miralem, broj 13; Begić Hakija, 14; i Begić Fuad, pod brojem 15 - ljudi koji su
22 tog dana bili sa mnom.

23 P: Hvala, gospodine Begiću.

24 G. RESCH: [simultani prevod] Časni Sude, ja nemam više pitanja.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Resch. Pitam se da
26
27
28
29
30

1 li bi bilo pametno da odmah počnemo unakrsno ispitivanje, jer nam je ostalo još
2 deset minuta do pauze, ili da odmah odemo na pauzu.

3 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, možda bi bilo bolje da odemo
4 sada na pauzu, tako da ja ne prekidam svoje unakrsno ispitivanje, a i da mi se u
5 međuvremenu dâ stalak koji se nalazi kod Tužilaštva.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Begiću, sad ćemo napraviti
7 pauzu, a posle pauze će Vas ispitivati gospođa Loukas, koja je zastupnik
8 Odbrane.

9 Sad idemo na pauzu i vraćamo se u 10.45h.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

11 ... Početak pauze u 10.20h.

12 ... Sednica nastavljena u 10.51h.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

14 Izvolite sestti.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, dobro došli ponovo
16 nazad u sudnicu. Nije Vas bilo ovde nekoliko sati. Izvolite, gospođu Loukas.

17 Unakrsno ispituje gđa Loukas:

18 [Gđa branilac ispituje putem prevodioca]

19 P: Dobro jutro, gospodine Begiću.

20 O: Dobro jutro.

21 P: Gospodine Begiću, prvo bih želela da se vratimo na nešto što ste
22 rekli o kontrolnim punktovima. Da li se sećate toga?

23 O: Da, sjećam se.

24 P: I mislim da ste rekli da su ljudi na punktovima zapravo bili Vaše
25 srpske komšije, koji su nosili vojne uniforme. Da li se sećate toga?

26

27

28

29

30

1 O: Da, sjećam se.

2 P: Da li znate da je bilo punktova koje su, takođe, postavili Muslimani,
3 u Vašoj okolini?

4 O: Da, znam. Sjećam se.

5 P: Mislim da ste takođe svedočili i rekli nešto o Mijatoviću. Da li se
6 sećate toga, kad ste govorili o kontrolnim punktovima?

7 O: Da, sjećam se.

8 P: I, Vas su pitali da li je on bio pripadnik neke jedinice i Vi ste
9 odgovorili: "Pa, zapravo ne znam. Mislim da je tamo bila 6. krajiška brigada.
10 Sad, da li je ta jedinica imala neko posebno ime, ja to zaista ne znam."

11 Dakle, gospodine Begiću, bilo bi ispravno reći da to što ste Vi rekli da
12 je to bila 6. krajiška brigada je zapravo samo Vaše mišljenje i Vi u to niste
13 sigurni, zar ne?

14 O: N...ne bih rekao da je samo mišljenje, već ja sam - kao što sam u prvoj
15 izjavi najavio - prisustvovao jednom s... takvom sastanku koji je organizovao
16 Branko Basara, marta 1992., koji je održan u Tomini, i gdje je lično Branko
17 Basara rekao da je 6. krajiška zadužena za taj dio, iz kojeg sam ja zaključio da
18 sve te jedinice koje s... tu djeluju su ustvari 6. krajiška.

19 P: Hvala, gospodine Begiću. Htela bih samo da Vas podsetim na odgovor
20 koji ste dali tokom prethodnog svedočenja, a to je na strani 6385 transkripta
21 Vašeg svedočenja u predmetu *Brđanin i Talić*. Postavili su Vam ovo pitanje:

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 "Rekli ste da je bilo nekih vojnika na tom punktu, i Vi ste rekli da su oni bili
2 pripadnici 6. brigade. Kako ste Vi znali da su oni bili pripadnici 6. brigade?"

3 A Vi ste odgovorili: "Kao što sam rekao, preko medija smo mogli da
4 čujemo da je u tom području bila razmeštena 6. brigada. Nisu se spominjale druge
5 jedinice. Ja bar ne znam za druge jedinice. I, oni su imali oznaku srpske vojske
6 i mislim da je bilo nekih oznaka 6. krajiške brigade, ali u to nisam siguran."

7 Vi se svakako sećate da ste svedočili u tom predmetu, zar ne, gospodine
8 Begiću?

9 O: Da, svakako se sećam.

10 P: I ono što ste tada rekli je bilo istina, zar ne?

11 O: Tačno, da.

12 P: Dakle, odgovor koji ste tamo dali, a to je: "Bilo je nekih indikacija
13 da se radilo o 6. krajiškoj brigadi, ali u to nisam siguran" - to je zapravo
14 istina, zar ne?

15 O: Ja, kao što sam već rekao, sam lično čuo od pukovnika Branka Basare
16 da na tim područjima djeluje 6. krajiška. Ja sam i sâm bio raspodijeljen u
17 rezervni sastav 6. krajiške m... ovo kom... koja je djelovala u Sanskom Mostu, znači
18 pripadnik TO. I prilikom... tada i preko medijskih... preko radija se isto samo čula
19 /sic/ za 6. krajišku, a ne za druge jedinice.

20 P: Hvala, gospodine Begiću. Sada da pređemo na nešto drugo. Vi ste
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svedočili o 25. maju 1992. juče. Da li se sećate toga?

2 O: Da, sjećam se.

3 P: Mislim da ste rekli da ste tog dana se sakrili od vojnika, zar ne?

4 O: Tačno.

5 P: Ti vojnici, koji su došli 25. maja, bilo bi ispravno reći, zar ne, da
6 to što ste Vi njih identifikovali je zapravo zasnovano na razgovoru koji ste
7 vodili sa Vašom majkom, zar ne?

8 O: Tačno.

9 P: A sada vezano za ove ljude na kontrolnim punktovima. Htela bih da Vas
10 podsetim na jedan drugi odgovor koji ste dali. "Da li biste Vi prihvatili kao
11 mogućnost..." - oprostite, ovo je na strani 6385, to kažem za Veće.

12 Dakle: "Da li biste Vi prihvatili tu mogućnost da su ti ljudi koje ste
13 Vi videli, koji su imali srpske oznake na uniformama, bili pripadnici nekih
14 paravojnih jedinica?"

15 Da li se sećate da su Vas to pitali, gospodine Begiću?

16 O: M... da, sjećam se.

17 P: I Vi ste odgovorili: "Pa, ne bih mogao da kažem zato što se ne sećam
18 jako dobro tih oznaka, tako da ne bih sad ništa tvrdio o tim oznakama i o tome
19 kojoj su jedinici pripadali."

20 Da li se sećate tog odgovora?

21 O: Da. Tako sam rekao.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I, naravno, kad ste poslednji put ovde svedočili govorili ste istinu,
2 zar ne?

3 O: Da.

4 P: Dakle, bilo bi ispravno reći da se ne sećate jako dobro oznaka i da,
5 zapravo, ne biste ništa tvrdili o oznakama i o tome kojoj jedinici su oni
6 pripadali, zar ne?

7 O: Am... moj odgovor je bio da su to pripadnici 6. krajiške brigade. Da li
8 je na tim područjima, u našim selima i susjednim, djelovale neka manja jedinica,
9 da li je ona imala neko ime - ja nisam znao, i ne bih htio svjedočiti. Znam da
10 je u... na... pom... kontrolnom punktu u Stojinovićima /fon./ n...narednik tim komšijama
11 bio Ćosić Ranko. Kakvu je on... kako se njihova jedinica zvala, ili neke od njih,
12 ja n...nisam nikad čuo.

13 P: Da li dopuštate mogućnost, gospodine Begiću, da je na tom području
14 bilo pripadnika paravojnih snaga u to vrijeme?

15 O: Ne.

16 P: I to unatoč tome što ste izrazili Vašu nesigurnost u odnosu na Vaš
17 odgovor na to pitanje kad ste prošli puta svjedočili?

18 O: Da, unatoč tome svedočenj... I dalje kažem da nisam znao za nikakvu
19 drugu jedinicu - bar meni nije bila poznata - osim za 6. krajišku.

20 P: Hvala Vam, gospodine Begiću. Prijedimo sada na jedno drugo područje.
21 U vezi sa 31. majem, postavili su Vam sljedeće pitanje: "Znate li kojoj su
22 jedinici ti vojnici pripadali?"

23 G. RESCH: [simultani prevod] Molim Vas, broj stranice?

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] To je stranica 87 jučerašnjeg transkripta
2 - za Sudsko vijeće i za Tužiteljstvo.

3 P: Dakle, stranica 87 jučerašnjeg transkripta - postavljeno Vam je
4 sljedeće pitanje: "Znate li kojoj su jedinici ti vojnici pripadali?" Da li se
5 sjećate tog pitanja, u vezi s 31. majem?

6 O: Ne.

7 P: Ne sjećate se pitanja? U redu. Dat ću Vam vaš odgovor, pa će Vam to
8 osvježiti pamćenje. Odgovor je bio: "Ne, ne znam kojoj su jedinici pripadali,
9 ali mislim da su svi bili pripadnici one jedinice koja je bila stacionirana u
10 školi u Klijevićima /u engleskom transkriptu: 'Klijevci'/" Da li se sjećate
11 toga sada?

12 O: Da, sjećam se. Zbog toga što sam razumio da se... da je meni pitanje
13 postavljeno koji su vojnici toga dana došli u naše selo, kojoj v... oni su... i
14 kojoj su oni jedinici pripadali, s tim... znajući da su tog dana u naše selo došle
15 i naše komšije koji su pripadali Klijevcima, onda se z... a... za mene podrazumijeva
16 da su to vojnici koji pripadaju jedinici koja je u sastavu Klijevaca.

17 P: U redu. Dakle, tako ste Vi to tada razumijevali, je li tako?

18 O: Da.

19 P: U vezi s tim danom ponovo, 31. majem, podsjetit ću Vas na odgovor
20 koji ste dali u Vašem svjedočenju u predmetu *Brđanin i Talić* i pitat ću Vas da
21 to potvrdite. Dakle, razumijete kako ćemo sada postupati?

22 O: Da.

23 P: U vezi sa 31. majem, postavljeno Vam je sljedeće pitanje, na
24 stranici 6389: "Svi vojnici koji su stigli u Vaše selo tog dana, jesu li svi

25

26

27

28

29

30

1 nosili iste uniforme?"

2 Vaš odgovor je bio: "Onog dana kad su nas okupili, tridesetprvog, bilo
3 ih je različitih. Bilo ih je onih u SMB, dakle uobičajenoj boji uniformi, zatim
4 u maskirnim, vojnim maskirnim uniformama. Neki su imali tog dana šljemove a neki
5 su imali različite kape na glavama. Dakle, nisam pobliže gledao kakve su im
6 oznake bile."

7 Sjećate li se tog pitanja i odgovora iz Vašeg ranijeg svjedočenja,
8 gospodine Begiću?

9 O: Da, sjećam se.

10 P: I slažete se sa mnom da ste Vi, dakako, tom prilikom rekli istinu?

11 O: Da, svakako.

12 P: U vezi sa dolaskom na most, podsjetiću Vas na još jedan odgovor koji
13 ste dali tom ranijom prilikom, a to je... Dakle, govorim o 31. maju, kad ste
14 stigli na most. Postavljeno Vam je sljedeće pitanje. Odnosno, dat ću Vam još
15 prethodni odgovor da biste imali kontekst. Odgovor: "Kad smo došli na most,
16 primijetili smo bunker na križanju prema selima Ilija i Tomina, a oko bunkera
17 bilo je mnogo vojnika. Mi smo tamo odvedeni od strane njih pet-šest, koji su
18 stajali upravo na mostu."

19 Zatim Vam je postavljeno sljedeće pitanje: "Ti vojnici o kojima
20 govorite, jesu li oni bili regularni vojnici?"

21 Vaš odgovor je bio: "Ne."

22 Da li se sjećate tog pitanja i odgovora iz ranijeg suđenja?

23 O: Da, sjećam se.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I, dakako, kad ste Vi tad svjedočili govorili ste istinu?

2 O: Jesam.

3 P: Ti vojnici, koliko ste Vi mogli vidjeti, nisu bili regularni vojnici,
4 je li tako?

5 O: Da, tako je.

6 P: Još jedno konačno pitanje, gospodine Begiću. Takođe ste danas
7 izjavili, to se nalazi na stranicama 22 i 23 današnjeg transkripta, a u vezi sa
8 time tko Vas je čuvao u "Kringusu". Sjećate li se da ste govorili u vezi s tim
9 dijelom Vašeg današnjeg svjedočenja?

10 O: Da, sjećam se.

11 P: Rekli ste da je to bio rezervni sastav srpske armije. Da li se tog
12 sjećate?

13 O: Da, sjećam se.

14 P: A, dakako, osnova na kojoj se temelji ta Vaša tvrdnja je,
15 pretpostavljam, da su to bili Srbi i da su nosili uniforme?

16 O: Da, ali samo bih dodao i starosnu dob, koja ne liči redovnom vojniku
17 regularne vojske. Znači, čovjek od 50-ih godina nije mogao ni u kom slučaju da
18 bude regularna vojska.

19 P: U redu. Hvala Vam, gospodine Begiću.

20 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Nemam daljnjih pitanja, časni Sude.
21 Željela bih samo naznačiti da ću ponuditi na uvrštenje u spis ranije svjedočenje
22 tokom unakrsnog ispitivanja ovog svjedoka, tako da ovi odgovori koji su dati iz
23 konteksta onog suđenja budu na raspolaganju ovom Sudskom vijeću.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Primijetio sam da ste se koristili
2 samo ograničenim dijelovima tog svjedočenja, a nemam nikakvu predodžbu koliko
3 ćemo stranica morati uvrstiti u spis ako ponudite sve.

4 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, časni Sude, radilo se o relativno
5 kratkom unakrsnom ispitivanju. Dakle, govorimo ustvari o veoma maloj količini.
6 Mogu reći časnom Sudu... Da, tu je - evo, toliko ima toga.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

8 Gospodine Resch, ima li potrebe za dodatnim ispitivanjem svjedoka?

9 G. RESCH: [simultani prevod] Nemamo dodatnih pitanja.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, ne, izvolite.

11 G. RESCH: [simultani prevod] Kada je riječ o nuđenju da se uvrsti u spis
12 ranije svjedočenje ovog svjedoka, mi smatramo da nam je potrebno sedam dana da
13 pregledamo te materijale i da možda uvrstimo tu i neke materijale iz glavnog
14 ispitivanja, što bi možda stavilo unakrsno ispitivanje u pravi kontekst.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Time bi se, dakle, uveli neki novi
16 dokazi po kojima Obrana ne bi imala mogućnost postavljati dodatna pitanja. Radi
17 se o relativno kratkom ispitivanju. Koliko stranica tu ima?

18 Odnosno, možda u datim okolnostima, gospođo Loukas, mislim da ste se Vi
19 pozvali samo na nekoliko stranica, odnosno 6385, 89 /u engleskom transkriptu:
20 "6389"/ - veoma ograničeni broj. Mislim da, ako se uzme kontekst u obzir, ne bi

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bilo više od pet-šest stranica.

2 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] To je tačno, časni Sude, ne moram niti
3 ponuditi na uvrštenje cijelo unakrsno ispitivanje. Ja tu mogu dosta izdvojiti i
4 ograničiti na taj način.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ako bi to bilo moguće. I možda
6 bi ste onda mogli, u primjerku koji ćete dati Tužiteljstvu, odmah u ovom času
7 naznačiti kojima ste se stranicama koristili, kako biste Vi ih mogli pogledati,
8 gospodine Resch, na licu mjesta. I mislim da u tom slučaju neće biti daljnje
9 potrebe da se provjerava ima li šta još, jer to su dakako samo oni dijelovi koje
10 je gospođa Loukas pročitala, i Vi ćete imati priliku pogledati onih desetak
11 redaka prije tog dijela i desetak redaka poslije - dakle, toliko će biti
12 ograničeno jer ne bih želio da se dovodimo u situaciju da ćemo morati uvoditi
13 neke druge dijelove i onda ponovno pozivati tog svjedoka. Radije da se time
14 pozabavimo odmah.

15 G. RESCH: [simultani prevod] Časni Sude, u tom slučaju, ako će biti samo
16 ograničen broj stranica, onda je to vjerojatno u redu. Međutim, ako je ovo
17 podnesak po pravilu 92bis, onda pravilnik predviđa određeni rok za odgovaranje
18 na to. Međutim, ako su stranice u takvom obimu da mi nemamo prigovora -

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ali mogli biste čak, gospođu Loukas,
20 uzeti u obzir sljedeće. Vi ste pročitali sve relevantne dijelove na koje ste
21 željeli skrenuti pažnju, pa biste čak možda mogli razmisliti da li bi uvođenje
22 po pravilu 92bis uopće bilo potrebno.

23 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Upravo sam to i mislila, časni Sude.
24 Željela bih reći da ću razmisliti. Možda čak nema uopće potrebe, iskreno

25

26

27

28

29

30

1 govoreći, da se uvrštava u spis ovo, relevantni dijelovi s kojima sam se željela
2 pozabaviti; iznijela sam ih svjedoku. I, ustvari, ono što bih mogla učiniti je
3 da postavim samo još jedno pitanje i možda bismo mogli onda stati na tome.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako bi to uštedjelo na papirologiji,
5 poštedjelo bi nas i dodatnih poteškoća, osobito to da ne moramo ponovno pozivati
6 ovog svjedoka.

7 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] A to je ono što mi želimo izbjeći. Dakle,
8 ja mislim - naglasila sam ona pitanja iz ranijeg svjedočenja koja sam željela -
9 i nema potrebe da onda damo na uvrštenje u spis ovaj svezak dokumenata. Međutim,
10 željela bih postaviti svjedoku još jedno pitanje.

11 [Sudije većaju]

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite onda, gospođu Loukas. Postavite
13 to još jedno pitanje svjedoku.

14 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Možda će biti dva, ali je to jedno malo
15 područje.

16 P: Gospodine Begiću, željela bih Vas pitati u vezi s izjavom koju ste
17 dali bosanskim vlastima prije nekog vremena. Da li se sjećate toga?

18 O: Prije nekog vremena?

19 P: Da, to je tačno. Ustvari, govorim o tome kad ste bili prisutni sa
20 gospodinom Adilom Draganovićem. Da li se sjećate toga?

21 O: Da. To je, znači, ona prva izjava koju sam dao bosanskim vlastima.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Tako je. To je tačno, gospodine Begiću. Tko je ustvari zapisivao ono
2 što ste Vi izgovarali tokom tog razgovora? Da li se sjećate?

3 O: Mislim da je razgovoru prisustvovao Adil Draganović i gospodin Zijad...
4 Zijad... am... prezime mi sad... Zijad... Zijad...

5 P: To je u redu, gospodine Begiću. Nije bitno to drugo ime. Željela sam
6 znati samo sljedeće - tko je doista bio taj koji je zapisivao ono što ste Vi
7 izjavljivali?

8 O: Gospodin Zijad.

9 P: Hvala Vam, gospodine Begiću.

10 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Nemam daljnjih pitanja.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Sudac El Mahdi za Vas ima jedno
12 pitanje, gospodine Begiću.

13 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

14 Ispituje Sudsko veće:

15 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Gospodine Begiću, želio bih
16 razjasniti dva pitanja, ako mogu. Prvo... odnosno, prvo se tiče onog događaja koji
17 se zbio 31. maja, u vrijeme kada ste prelazili most. Rekli ste - odnosno, barem
18 sam ja tako razumio - da je određeni Muharem Cerić i njegov sin, da su njih
19 dvojica bili odvedeni u klaonicu i da je tu bila određena osoba po imenu
20 Jadranko, da ste poslije toga čuli pucanj, vidjeli ste Jadranka sa pištoljem i
21 da je on vraćao taj svoj pištolj u opasač.

22 I, da li sam Vas dobro razumio - tu je bilo dvoje ljudi, Muharem Cerić i
23 njegov sin, ali Vi ste čuli samo jedan pucanj. Niste govorili o ovoj drugoj

24

25

26

27

28

29

30

1 osobi, o sinu. Da li se sin vratio? Je li sin nestao?

2 O: A...ako mogu bi' Vas ispravio - zvao se Miralem Cerić, stariji čovjek.
3 Taj događaj se je desio neposredno pre...prelaskom preko mosta na rijeci Sanici -
4 to je ona slika 3. I već sam rekao da je Miralem Cerić am... bio srčani bolesnik.
5 Nakon n... dužeg pješaćenja, preko brda Vinogradine, je zadobio srčane probleme i
6 sin Enver Cenić /fon./ mu je pomagao pri hodu, u koloni. Pošto su malo
7 zaostajali iza kolone, par metara, onda je Jadranko na tom mjestu izveo njih
8 dvojicu i uveo ih u klaonicu, koja je služila za klanje goveda.

9 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Pa da, upravo sam to i rekao. Ali
10 ste rekli da ste čuli samo jedan pucanj i Jadranko se vratio, ali niste ništa
11 rekli o sinu, o Miralemu Ceriću?

12 O: Koliko se ja s... Koliko se ja mogu sjetiti moje izjave koju sam dao
13 prije dvije godine, ja sam rekao sa druge strane rijeke. Znači, mi smo prošli
14 kroz am... zaseok Hrustovačka Stanica, gdje je bilo am... desetak kuća, možda i
15 više, i prešli smo most. U tom momentu, kada smo mi prelazili most, sve te kuće
16 su gorjele. Među tim kućama je bilo mnogo vojnika koji su pucali u zrak, koji su
17 m... vraćali su se mnogi automobili. Bio je neki opći kaos. I kada sam rekao da
18 sam čuo samo jedan pucanj, e... u tom momentu kada a... bi vatra, pucale su i one
19 cigle na krovovima, čuli su se pucnji iz drugog oružja, tako da ja nisam... i
20 rekao sam nisam siguran da sam čuo dva piš... dva pucnja iz pištolja, već sam
21 rekao: "Ja sam čuo samo jedan metak." I iza toga stojim, da sam čuo jedan metak
22 koji je on ispalio. Da li je on ispalio još, il'... ja... ja to ne mogu reći. Ali je
23 istina da sam vidio, nakon tog pucnja koji sam čuo iz blizine, da je on,

24

25

26

27

28

29

30

1 izlazeći, stavljao pištolj u futrolu, i nastavio put sa kolonom.

2 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Ali, dakle, potvrđujete da je
3 Miralem, otac, dakle, kao i njegov sin, da su odvedeni, da ih je odveo Jadranko?
4 Je li tako? I da ste čuli samo jedan jedini pucanj, ali niste vidjeli tu dvojicu
5 ponovo, je li tako? Odnosno, mislim na Miralema Cerića i na njegovog sina.

6 O: Da, tačno je. Tačno je da su sve trojica ušli u tu klaonicu. Nakon
7 toga se čuo jedan pucanj i vidjelo se da Jadranko sam se priključuje koloni
8 b...bez da smo vidjeli ovu dvojicu.

9 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Da li se sjećate imena ljudi čija su
10 tijela identificirana? Sad ću ih pročitati na engleskom. U onom dokumentu,
11 "Istraga i ekshumacija tijela Bošnjaka iz masovnih grobnica pored mosta". Mislim
12 da ste Vi spomenuli Miralema Cerića, među njima. Sjećate li se da ste imali
13 priliku vidjeti i ime njegovog sina među tim ljudima?

14 O: Ne, nisam vidio ime njegovog sina.

15 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] U redu, hvala Vam. Drugo pitanje,
16 molim Vas. Ako sam dobro razumio, rekli ste da onaj događaj koji se zbio
17 tridesetprvog na mostu, da ste nakon toga otišli u Tominu?

18 O: Da.

19 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Rekli ste isto tako da ste tamo
20 ostali 20 dana?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Rekao sam 20-ak dana.

2 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Da, ali ste kasnije rekli da su 4.
3 juna došla vozila s naoružanim osobama koje su Vas pokupile i prevezle u
4 "Krings". Tu je, dakle, ili došlo do nekog problema, ili se onaj glavni događaj
5 na mostu desio... Ako se on desio, dakle, 31. maja, a rekli ste zatim da ste
6 ostali u Tomini otprilike 20 dana, a onda ste rekli da su 4. juna došli. Dakle,
7 tu postoji određeni problem.

8 O: Da. Pet dana je prošlo od momenta kada sam... od tridesetprvoga. To je
9 bila nedjelja. Ja sam u petak prebačen u Tominu, znači to je bio peti ili
10 četvrti. I onda je 4. juna... na... to je malo više od 20 dana. Izvinjavam se.

11 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Ne, ne razumijem Vas. Ako se događaj
12 na mostu zbio 31. maja, a Vi ste u Tominu otišli i tamo ste ostali 20 dana. A
13 onda ste 6. juna bili odvedeni u "Krings".

14 O: 4. juna.

15 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dobro. Ali kako je moguće da ste u
16 Tomini ostali onda 20 dana? To mi se čini nemoguće, ako gledamo matematički.

17 O: Da, imate pravo. I n...nisam obraćao pažnju da se ograničim od... od
18 datuma do datuma, da bih tu tačno... tačno dao informacije - koliko dana.

19 Istina je da je više od 20...

20 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Hvala Vam, hvala Vam.

21 Hvala Vam, gospodine predsjedavajući.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Begiću, s obzirom da ja nemam
2 daljnjih pitanja za Vas, ovime... Odnosno, da, ima li kakvo pitanje koje proističe
3 iz pitanja sudaca?

4 GĐA PREVODILAC: Obrana nije uključila mikrofona.

5 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Ispričavam se, uvijek problem s
6 mikrofonom. Nisam sigurna da li časni Sud ima kakvih dodatnih pitanja. Shvatila
7 sam da želite prekinuti, pa sam željela samo nešto reći, a to je sljedeće.

8 Zanima me samo da li mogu postaviti još jedno pitanje po okviru
9 unakrsnog ispitivanja, uz Vaše dopuštenje, jer sam propustila postaviti jedno
10 pitanje u vezi s posljednjom temom kojom sam se bavila?

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, možete.

12 Dalje unakrsno ispituje gđa Loukas:

13 [Gđa branilac ispituje putem prevodioca]

14 P: Gospodine Begiću, u vezi s onim Vašim davanjem izjave za bosanske
15 vlasti, spomenuli ste da je ona druga osoba to zapisivala - sad se ne sjećam
16 ovog časa imena, Zijad?

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zijad.

18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

19 P: Da, Zijad. Dakle, on je to zapisivao. Tko je diktirao u zapisnik?

20 O: On i gospodin Draganović su skupa radili taj zapis, po mojim
21 izjavama.

22 P: Mislim da je u određenoj fazi... Odnosno, postaviću Vam ovo pitanje iz
23 ranijeg unakrsnog ispitivanja, samo kako bih Vas stavila u kontekst. To je

24

25

26

27

28

29

30

1 sljedeće. "U Vašoj pismenoj izjavi od 16. aprila, rekli ste da ste odvedeni u
2 sjedište SDS-a -"

3 G. RESCH: [simultani prevod] Molim broj stranice.

4 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Ispričavam se, 6351 /u engleskom
5 transkriptu: "6391"/.

6 P: "Odveden sam u sjedište SDS-a u blizini škole." "Želio bih znati
7 jeste li odvedeni u školu ili u kuću pored škole?" Vaš odgovor je bio: "Ne.
8 Odveli su me u školu, ali se ne sjećam da sam rekao da je to bilo sjedište SDS-
9 a."

10 Da li se sjećate tog dijela Vašeg unakrsnog ispitivanja, gospodine
11 Begiću?

12 O: Da, sjećam se. I da sam pri... pri tom prilikom još dodao da je u toj
13 školi bila smještena jedinica vojske. Um... znam da su u školi i... i spavali neki
14 vojnici i... u... štab njihov je, ja mislim, bio u školi.

15 P: Hvala Vam, gospodine Begiću. Mislim da je to posljednje pitanje,
16 gospodine Begiću. Dopustit ću Vam da idete kući.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, gospodine Resch?

18 G. RESCH: [simultani prevod] Ja, časni Sude, ipak imam pitanja koja
19 proizlaze iz pitanja koja je postavio sudac El Mahdi.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Premda Vam gospođa Loukas dopušta da
21 idete kući, ipak ćete morati ostati još koju sekundu, jer postoji još jedno
22 pitanje za Vas.

23 Izvolite, gospodine Resch.

24 Dalje ispituje g. Resch:

25 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

26

27

28

29

30

1 P: Kada je riječ o ovom pitanju vremenskih odnosa, događaj na
2 Vrhpoljskom mostu zbio se 31. maja?

3 O: Da.

4 P: Vi niste nekoliko dana nakon toga ustvari bili pri svijesti. Znači,
5 prošlo je nekoliko dana dok niste došli do, praktički, susjedove kuće. Je li
6 tako? I to, ustvari, dolazimo već do 1./2. juna?

7 O: Da, tačno.

8 P: A onda, od kuće Vaših suseda ste otišli u zdravstveni centar u
9 Tomini?

10 O: Da.

11 P: A onda - otprilike 3./4. juna - ste još nekih 20 dana ili tu negde,
12 ostali u Tomini, pre nego što su Vas, onda, prebacili u "Kringa". Znači, to bi
13 verovatno bio negde kraj juna, čak možda početak jula?

14 O: Da, tako je.

15 P: Dakle, verovatno je bio početak jula kad ste otišli u "Kringa", a ne
16 4. juna - pardon, na Manjaču. Iz "Kringa" na Manjaču. Dakle, kad ste otišli na
17 Manjaču, to je negde bilo početkom jula?

18 O: Da. Oprostite na ovim malim greškama. Što se tiče datuma i odlaska -
19 jun, juli...

20 P: U redu. Mislim da smo sad to razjasnili. To je sve.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

22 Gospodine Begiću, Vi ste odgovorili na sva pitanja. Ovo nije prvi put da
23 ste došli na Međunarodni sud da svedočite, tako da ste svakako upoznati sa tim
24 da Vam pitanja postavlja i jedna i druga strana i sudije. Vi ste na sva pitanja
25 odgovorili. Želeo bih da Vam se zahvalim što ste došli ovamo i da Vam poželim

26

27

28

29

30

1 sretan put kući.

2 SVEDOK: Hvala.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim poslužitelja da izvede gospodina
4 Begića iz sudnice.

5 [Svedok se povlači]

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Je li Tužilaštvo spremno da pozove
7 sledećeg svedoka?

8 G. RESCH: [simultani prevod] Da. A pre nego što to uradimo, želeo bih da
9 uvedemo u dokazni materijal dokazne predmete P116 do P119.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. To možemo da uradimo ukoliko je
11 gospođa Loukas sada spremna da nam kaže da li hoće da se uvedu i zapisnici, ili
12 samo određeni delovi. Dovoljno je da se pročitaju.

13 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, ja sam spremna da kažem da je
14 dovoljno da se uvedu samo oni delovi koje sam ja pročitala. Iako, časni Sude, to
15 insistiranje na roku od sedam dana po pravilu 92bis, ukoliko Odbrana želi da se
16 uvede neki dokument po tom pravilu, mislim da je taj rok malo prestrog - ukoliko
17 tako mogu da kažem, uzimajući u obzir ravnopravnost strana - jer mi imamo samo
18 nas dvoje za ceo posao koji stoji na Odbrani, dok Tužilaštvo ima osam
19 zastupnika, i zato mislim da takav jedan pristup je malo prestrog.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Mislim da ovo što Vi iznosite nije
21 naizgled nešto što narušava ravnopravnost strana, ali jasno mi je na šta Vi
22 ciljate, i možda bismo mogli da probamo i da izađemo u susret i jednoj i drugoj

23

24

25

26

27

28

29

30

1 strani /kako je prevedeno/.

2 G. RESCH: [simultani prevod] Ukoliko ubuduće, časni Sude, Odbrana može
3 unapred, pre svedočenja svedoka, da kaže koje strane nameravaju da uvedu, tako
4 da mi možemo da se pripremimo. Mislim da bi nam bilo lakše da to znamo unapred,
5 nego da to saznamo tek na kraju unakrsnog ispitivanja.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Ja, isto tako, bih želeo da dam jedan
7 komentar, časni Sude. Ja sam sve ovo slušao i ovo je jedan kompletno veštački
8 problem, ovo što nameće Tužilaštvo. Zato što, kad se uzme u obzir teret koji
9 nosi i jedna i druga strana u pogledu ogromne količine materijala, onda ćemo
10 videti da smo mi tu u goroj situaciji samo zato što moramo da svarimo, da
11 obradimo ogromnu količinu. A sad se Tužilaštvo žali kako je njima potreban
12 određen rok kad se primenjuje ovo pravilo 92bis, i oni sugerišu kako je veliki
13 problem na njima. Zato sam ja rekao da je ovo jedan veštački problem.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo da nešto pojasnim. Odbrana se ovde
15 oslanjala samo na jedan mali deo prethodnog svedočenja svedoka i dostavila je
16 unapred izvore tih informacija. Ali možda, gospodine Stewart, Tužilaštvo koje

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 ponekad dostavi više od hiljadu strana po pravilu 92bis, se plaši - možda
2 bezrazložno - da bi Odbrana mogla da uradi isto. I stoga traži da se uvede ovaj
3 rok koliko unapred to mora da se dostavi.

4 Ja ne kažem da je to opravdanje ili da postoji opravdani razlog za takav
5 strah - bar ga do sada nismo videli - ali tačno je to da je Tužilaštvo
6 dostavljalo ogromnu količinu materijala, starih transkripata, i tako dalje. Tako
7 da, gledajući sa njihove strane, ovakav zahtev je razuman. Ostavićemo to sada po
8 strani. Gospodin Resch je rekao da bi Tužilaštvu samo trebalo dati adekvatnu
9 mogućnost za pripremu, i ja sam siguran da će on to imati na umu ukoliko
10 Tužilaštvo bude Odbrani dostavljalo ogromnu količinu materijala, da i Odbrani
11 takođe treba dovoljno vremena da se pripremi.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Zahvalan sam Vam, časni Sude. Ja sam
13 siguran da će gospodin Resch to uraditi i ja sam siguran da ćemo i mi rešiti
14 bilo koje probleme koji se pojave.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

16 Sada neka nam Sekretar kaže šta je sa dokaznim predmetima.

17 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P116 je karta
18 nacionalnog sastava Sanskog Mosta 1991. i 1995. godine.

19 Dokazni predmet P117 je mapa Hrustova i Vrhpolja, sa imenima zaseoka i
20 sela oko Hrustova i Vrhpolja, sa osam fotografija - tu kartu je označio svedok.

21 Dokazni predmet P118, fotografija Vrhpoljskog mosta.

22 Dokazni predmet P119 je "Zapisnik istrage i ekshumacije tela Bošnjaka iz
23 masovnih grobnica kod mosta u Vrhpolju, Sanski Most". A P119.1 je engleski

24

25

26

27

28

29

30

1 prevod.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pošto nema prigovora, svi ovi dokazni
3 predmeti se usvajaju u dokazni materijal.

4 A sada bih izneo jednu primedbu. Gospodine Resch, kad smo uveli dokazni
5 predmet P117, ja sam rekao nešto o malim fotografijama, i primetio sam da, kada
6 je svedok svedočio o klaonici, Vi ste ga pitali da li može da vidi među ovim
7 fotografijama neku klaonicu. A on je rekao: "Pod brojem 3." Ali, kod fotografije
8 kod broja 3 stoji, ispod fotografije, "Klaonica". Ja ne mislim da je ovo veliki
9 problem, ali mislim da bi bilo bolje da, ukoliko Vi nameravate da ovakva pitanja
10 postavljate svedocima, da onda sa Vaših dokaznih predmeta treba da uklonite ove
11 natpise ispod fotografije, koje identifikuju šta je to na fotografiji. Bilo bi
12 dovoljno da je on imao samo osam fotografija i da bira od tih osam fotografija.

13 Sad nezavisno od ovoga, vidim da je Tužilaštvo spremno da pozove
14 sledećeg svedoka. Nema zaštitnih mera za ovog svedoka.

15 Ko će ispitivati sledećeg svedoka?

16 G. RESCH: [simultani prevod] Ispitivat će ga gospodin Harmon i, ukoliko
17 mi dozvolite, ja bih se povukao. Gospodin Harmon će ući.

18 Zapravo, gospođa Annink i ja ćemo se povući.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ako mogu, ja bih iskoristio
20 ovo vreme dok čekamo gospodina Harmona. Jedno pitanje koje smo ostavili po

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 strani, nismo ga rešili, je nešto što se zapravo tiče gospodina Harmona i, pošto
2 ni on ni ja nismo bili ovde poslednjih nekoliko dana, nismo ni rešili to
3 pitanje. I radi se o jednoj količini korespondencije između mene i gospodina
4 Harmona, i u to je bila uključena i gospođa Del Ponte, i kada dođe gospodin
5 Harmon možda bismo mogli da rešimo ovo pitanje.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali trebao bih ja da se podsetim
7 kakav je bio naš stav u vezi ovoga i da li smo mi već išta već rekli o ovome.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Ne, niste.

9 [Sudije većaju]

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Koliko se ja sećam, ali moguće je da
11 ćete me ispraviti, Veće je primilo na znanje to i, pošto nije bilo nekog razloga
12 da se mi mešamo, mi smo to ostavili po strani. Ali, ukoliko strane misle da mi
13 treba da donesemo odluku po tom pitanju, onda to treba jasno da nam kažu. Mi
14 ćemo razmotriti, kao prvo, šta da radimo po tom pitanju a, kao drugo, kakvu
15 odluku treba da donesemo.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Razlog što se to sad poteglo je to što se
17 meni činilo da bi bilo dobro da se Veće podseti na tu korespondenciju. Prema

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tome, ja sam to sada izneo zato što sam se nadao da ćete Vi moći tokom neke
2 pauze to da uradite, jer te korespondencije nema jako puno. A, kao drugo, je da
3 to treba da se reši kad je gospodin Harmon u sudnici.

4 Dakle, ja bih Vam bio veoma zahvalan ukoliko biste Vi mogli da nađete
5 malo vremena da se podsetite na taj materijal, a onda bih ja izneo to pitanje
6 koje želim da iznesem.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Nadam se da nećete zameriti što
8 nismo mogli odmah da se setimo te prepiske.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Da, da, svakako. Jasno mi je da vam to
10 nije najvažnija stvar.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

12 Gospodine Harmon, Vi ispituјete sledećeg svedoka. To je svedok bez
13 zaštitnih mera, gospodin Kirudja?

14 G. HARMON: [simultani prevod] Tako je. I dobro jutro, časni Sude. Dobro
15 jutro moјim kolegama.

16 Pre nego što svedok uđe u sudnicu, da li bih ja mogao da dobijem stalak?
17 Izgleda da imamo samo jedan stalak u ovoj sudnici, i ako bi poslužitelj mogao

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da mi ga donese.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Evo -

3 [Svedok je ušao u sudnicu]

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Kirudja, molim Vas da
5 ustanete. Pre nego što počnete da svedočite u ovoj sudnici, Pravilnik o postupku
6 i dokazima zahteva da Vi date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu
7 istinu i ništa osim istine. Molim Vas da sada pročitate tu izjavu, koju Vam daje
8 poslužitelj.

9 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Svečano izjavljujem da ću
10 govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Kirudja. Izvolite
12 sestti.

13 SVEDOK: CHARLES KIRUDJA

14 [Svedok odgovara putem prevodioca]

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Video sam da ste izvadili neke dokumente
16 i stavili ih ispred Vas. Moram da Vas upozorim da bez dozvole ne konsultujete
17 taj materijal, i morate nam u svakom slučaju naznačiti, ukoliko budete koristili
18 taj materijal, da li govorite po sećanju ili govorite prema pismenim
19 materijalima.

20 Ispituje g. Harmon:

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro jutro, gospodine Kirudja.

2 O: Dobro jutro.

3 P: Postaviću Vam neka pitanja o Vašoj biografiji i pokušaću da izdvojim
4 neke informacije, te tražiću od Vas da potvrdite da li je to tačno ili ne.

5 Dakle, počet ću ovako. Rodili ste se 20. aprila 1946. Vi ste državljanin
6 Kenije. Završili ste fakultet sa najvišim ocenama iz primenjene ekonomije u
7 Nairobiju. Završili ste magistraturu u Kanadi, a onda ste doktorirali iz
8 menadžmenta na Univerzitetu Western Ontario, u Kanadi. Je li to tačno?

9 O: Tačno je.

10 P: Pridružili ste se UN-u 1977. godine. Tokom Vaše karijere u UN-u, u
11 bivšoj Jugoslaviji ste se nalazili na dužnosti koordinatora za civilna pitanja u
12 Hrvatskoj, od aprila 1992. godine do marta 1994. godine. Od marta 1994. godine
13 do avgusta 1994. godine ste bili pri UNPROFOR-u, pri njihovom štabu u Zagrebu,
14 gde ste se bavili civilnim pitanjima. A od avgusta 1994. godine do juna 1995.
15 godine ste bili delegat, specijalni predstavnik generalnog sekretara pri Vladi
16 Savezne Republike Jugoslavije. Je li to tačno?

17 O: Tačno je.

18 G. HARMON: [simultani prevod] Molim da se gospodinu Kirudji pokaže prvi
19 dokazni predmet - a to je njegova izjava - i da se dodeli dokazni broj.

20 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P120.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HARMON: [simultani prevod]
2 P: Gospodine Kirudja, jeste li dobili sada primerak dokaznog predmeta
3 P120?
4 O: Da. Ovde preda mnom je moja izjava.
5 P: To je izjava koju ste davali od 13. do 23. septembra 1999. godine, a
6 zatim 28. i 29. septembra 1999. Je li to tačno?
7 O: Tako je.
8 P: Vaš potpis je na kraju te izjave, a Vaš paraf se isto tako nalazi na
9 toj izjavi. Je li to tačno?
10 O: Tako je.
11 P: Je li to tačna i ispravna verzija one izjave koju ste Vi potpisali?
12 O: Tako je.
13 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, prvobitna izjava gospodina
14 Kirudje je bila mnogo duža, imala je 62 strane i 277 pasusa. Ja sam redigovao
15 one pasuse koji nisu bili potrebni, i stoga sam predao Veću ovu skraćenu i
16 redigovanu verziju izjave.
17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali puna verzija je obelodanjena
18 Odbrani.
19 G. HARMON: [simultani prevod] Tako je.
20 G. STEWART: [simultani prevod] Samo da komentarišem. To je tačno, ali
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bilo bi nam korisno da smo znali za ovo redigovanje ranije. Zato što, iako meni
2 nije bilo teško da uvidim da drugi deo izjave nije bio toliko važan kao prvi
3 deo, ali sve do pre 48 sati ja sam radio na osnovu pretpostavke da će se
4 koristiti ova duža verzija i uštedelo bi mi puno vremena i napora, a potrebno
5 nam je i jedno i drugo, da sam to znao ranije. Prema tome, ja ne mislim da je
6 ovo najveći problem u ovom suđenju, ali hteo sam da iznesem ovaj komentar.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine harmon, vreme je ograničeno i
8 za jednu i za drugu stranu, vreme je dragoceno. Prema tome, ako znate da ćete
9 koristiti samo deo izjave - ne znam kad ste Odbrani dostavili ovu skraćenu
10 verziju - ali, ako se to uradi dosta unapred, pre nego što dođe svedok, to bi
11 svakako olakšalo pripremu drugoj strani. Ja to očekujem i od Odbrane, ali mislim
12 da je ovo sasvim ispravno da se kaže.

13 G. HARMON: [simultani prevod] Slažem se.

14 Mi ćemo tražiti da se uloži ova izjava po pravilu 89(F). A sada, uz Vaše
15 dopuštenje, ja bih pročitao rezime onoga što se nalazi u dokaznom predmetu P120.
16 Ja sam dostavio ovo i vama, a i gospodinu Stewartu.

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Znači, Vi sad čitate rezime.

2 G. HARMON: [simultani prevod] Tako je.

3 Časni Sude, ovo je rezime pismene izjave. Gospodin Kirudja je službenik
4 UN-a, koji radi tamo od 1977. godine, gde je bio na raznim važnim funkcijama. Od
5 aprila 1992. do marta 1994., gospodin Kirudja je bio koordinator za civilna
6 pitanja u jednoj od četiri zaštićene zone UN-a, koje su bile poznate kao "UNPA",
7 i to Sektor sever u Hrvatskoj. Od marta 1994. do avgusta 1994., on je nastavio
8 da se bavi pitanjima civilne uprave pri UNPROFOR-ovom štabu u Zagrebu, a od
9 avgusta 1994. godine do juna 1995. godine bio je delegat specijalnog
10 predstavnika generalnog sekretara pri Vladi Savezne Republike Jugoslavije.

11 Gospodin Kirudja, koji je državljanin Kenije, ima diplomu fakulteta sa
12 univerziteta u Nairobiju, zatim završio je magistraturu na Univerzitetu York u
13 Torontu i doktorat na Univerzitetu Zapadnog Ontarija u Kanadi.

14 Izjava gospodina Kirudje opisuje mandat i zadatak misije UNPROFOR-a u
15 Hrvatskoj i njegovu ulogu kao koordinator civilnih pitanja u Sektoru sever. On
16 je bio zadužen za to da bude sprovedena misija i zadatak UN-a u Sektoru sever.
17 On je tamo stigao 19. aprila 1992. godine.

18 Sektor sever se nalazio u delu Hrvatske koji je bio pri granici sa
19 Bosnom. Ove dve zemlje je razdvajala reka Una. Međunarodna granica između ove
20 dve zemlje u delovima Sektora sever zapravo nije postojala, zato što je Sektor
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sever bio pod kontrolom hrvatskih Srba, a Bosanski Novi je bio pod kontrolom
2 bosanskih Srba.

3 26. maja 1992. godine, gospodin Kirudja se sastao sa gradonačelnikom
4 Dvora, Jugoslavom Borojevićem, i drugima. Dvor se nalazi u Sektoru sever, u
5 Hrvatskoj, direktno s druge strane reke Une, preko puta Bosanskog Novog.
6 Gradonačelnik je obavestio gospodina Kirudju da će stanovnici /?5.000 bosanskih
7 Muslimana iz/ Bosanskog Novog ići iz Bosne u Austriju /?i Sloveniju/ kroz Sektor
8 sever, i dogovorili su se da se to može uraditi ukoliko bude dozvoljeno
9 međunarodnim snimateljima da snimaju da ti ljudi bezbedno prolaze kroz
10 teritoriju pod kontrolom Srba, i da će UNPROFOR i Međunarodni crveni krst biti
11 odgovorni za njih tokom njihovog tranzita.

12 Gradonačelnik je objasnio da je on razgovarao sa gradonačelnikom
13 Bosanskog Novog u Bosni i potvrdio da bošnjački Muslimani izlaze iz Bosanskog
14 Novog "dobrovoljno". Gospodin Kirudja se raspitivao o tome zašto gradonačelnik
15 Dvora govori u ime gradonačelnika jednog drugog grada, u drugoj zemlji. Gospodin
16 Borojević je odgovorio da je Bosanski Novi bio deo takozvane "nove realnosti" u
17 obliku "Srpske Republike Bosne i Hercegovine". Gospodin Kirudja je zaključio da,
18 zapravo, međunarodna granica u ovom Sektoru sever nije ni postojala.

19 Gospodin Borojević je pokušao da ubedi gospodina Kirudju da Muslimani iz
20 Bosanskog Novog su želeli da odu. Telefonirao je gradonačelniku Bosanskog Novog,
21 gospodinu Pašiću, ali gospodin Kirudja je odbio da razgovara sa njim. Posle ovog
22 sastanka, gospodin Kirudja je zaključio da gradonačelnici Dvora i Bosanskog

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Novog su delovali po prethodnom dogovoru, zajedno, da bi sproveli masovno
2 evakuisanje pod okriljem međunarodne zajednice, s tim što je 5.000 muslimanskih
3 stanovnika Bosanskog Novog napustilo region, a nagovorili su UNPROFOR da
4 prihvati odgovornost za tranzit ovih ljudi.

5 Sledećeg dana, pošto nije uspeo da ubedi gospodina Kirudju da učestvuje
6 u ovom poduhvatu, delegacija iz Bosanskog Novog je stigla nenajavljeno u
7 kancelariju gospodina Kirudje. Ova delegacija je uključivala Radomira Pašića,
8 gradonačelnika Bosanskog Novog, Radeta Palju /u engleskom transkriptu:
9 "Palija"/, člana Izvršnog odbora opštine Bosanski Novi, i šefa policije iz
10 Bosanskog Novog. Gospodin Pašić je obavestio gospodina Kirudju da 5.000
11 Muslimana iz Bosanskog Novog, od ukupno 13.000 Muslimana, su tražili zaštitu od
12 vlasti, i rekli da žele da putuju u konvoju u Austriju i Nemačku. Gospodin
13 Kirudja je pitao zašto Muslimani hoće da napuste svoje domove, ukoliko je sve
14 baš tako mirno, kao što se predstavlja. Gradonačelnik Pašić je odgovorio: "Ja
15 priznajem da se vršio pritisak na Muslimane od strane neregularnih srpskih
16 jedinica," ali je rekao da redovne snage nisu imale nikakve veze sa ovim
17 maltretiranjem Muslimana. Obavestio je gospodina Kirudju da su našli dva
18 predstavnika koji će govoriti u ime Muslimana iz Bosanskog Novog. Jedan je bio
19 gospodin Bajraktarević /u engleskom transkriptu: "Bajraktarović"/, jedan od
20 vodećih članova SDA, a drugi je bio Fikret Hazlagić /u engleskom transkriptu:
21 "Hamzagić"/, član opštinske vlade iz Bosanskog Novog.

22 Gospodin Pašić je obavestio gospodina Kirudju da vlasti bosanske Krajine
23 su odlučile da se razoružaju sve naoružane grupe i da se na sledeći način vodi
24 ovaj proces razoružavanja: između 6. i 8. maja su održani sastanci između SDS-a
25 i SDA. Postignut je sporazum da sve paravojne jedinice treba da se razoružaju do

26

27

28

29

30

1 11. maja. Raspored razoružavanja, i to selo po selo, je diskutovan u smislu da
2 treba da se odredi rok do 9. maja, kad to sve treba da bude završeno. SDA je
3 izjavila da do tada nije bilo prikupljeno oružje od njih. Gradonačelnik Pašić je
4 rekao da 5.000 ljudi iz srpskih /?određenih/ sela je odbilo da se razoruža.

5 Zasnovano na razgovorima sa predstavnicima bosanskih Srba, gospodin
6 Kirudja je zaključio da Muslimani nisu želeli dobrovoljno da odu, već da su ih
7 prisiljavali da napuste Bosanski Novi zato što, kao prvo, su odbili da potpišu
8 izjavu o lojalnosti novostvorenoj Srpskoj Republici Bosni i Hercegovini, a da je
9 to kasnije bilo kombinovano sa njihovim odbijanjem da predaju oružje koje su
10 imali za samoodbranu.

11 Gradonačelnik Pašić je nastavio i rekao: "Srpska policija je napadnuta i
12 počeo je konflikt." Rekao je da: "Regija je pod autoritetom Srpske Republike BiH
13 od 10. maja, da su stoga legalne vlasti bile prisiljene reagirati u odnosu na
14 Muslimane, s obzirom da se nitko od njih nije razoružao."

15 Možda sam krivo sad pročitao. "...budući da se neki od njih nisu
16 razoružali."

17 Gospodin Kirudja je pitao članove srpske delegacije zašto Srbi i
18 Muslimani više ne mogu zajedno živjeti kao što su to činili do sad.

19 Gradonačelnik Pašić je odgovorio: "Bivši policajci, koji su Muslimani, odbili su
20 potpisati zakletvu lojalnosti novoj vladi."

21 Gradonačelnik Pašić je i dalje nastavio objašnjavati da Muslimani nisu
22 bili pravi pacifisti, te činjenica da oni nisu voljni boriti se je samo zbog
23 toga što su vojno slabi. Rekao je da 7.000 izbjeglica iz Hrvatske živi u
24 Bosanskom Novom i da, prema onome što je čuo gospodin Kirudja, čini se da je
25 neopazice priznao da će evakuacija "nelojalnih" Muslimana biti posljedica, bez

26

27

28

29

30

1 obzira da li planirana ili ne, jer je potrebno osloboditi prostor za Srbe koji
2 su protjerani iz drugih krajeva. Gospodin Kirudja je bio pod dojmom da ta
3 evakuacija Muslimana neće biti i poslednja, i da bi se masovna protjerivanja
4 nesrpskog stanovništva sa teritorija pod kontrolom Srba u Bosni mogla i dalje
5 očekivati.

6 Na kraju sastanka, gospodin Kirudja je obavijestio srpsku delegaciju da
7 je to bilo posve nezamislivo da bi Ujedinjene nacije ikada obavljale funkciju na
8 način koji je bio predložen, da se od ljudi koji još uvijek žive u svojim
9 domovima naprave izbjeglice. Gradonačelnik Pašić je primijetio da je stav
10 gospodina Kirudje bio primjer odbijanja suradnje i zatražio ga da mu da imena
11 svojih pretpostavljenih.

12 1. juna je gradonačelnik Banja Luke, gospodin Kuprešanin, on se obratio
13 /?Paolu Raffoneu/ članu osoblja gospodina Kirudje za civilna pitanja i rekao da
14 gradonačelnici Bosanskog Novog, Prijedora, Ključa, Dubice, Sanskog Mosta i Banja
15 Luke, imaju informacije da muslimansko stanovništvo ne vjeruje srpskim vlastima
16 i da je već 15.000 ljudi napustilo svoja boravišta i da se kreću prema Dvoru, i
17 da će ih još 15.000 uskoro krenuti istim putem, te da UNPROFOR i zapadne zemlje
18 trebaju iznaći način da zaštite muslimansko civilno stanovništvo.

19 9. juna je gospodin Kirudja dobio izvještaj UNHCR-a, u kojem se nalaze
20 sažeci razgovora sa dvojicom ljudi koji su pobjegli iz Bosanskog Novog i u
21 kojima oni detaljno govore o napadu od strane lokalnih Srba. Gospodin Kirudja je
22 obavijestio svoje pretpostavljene o događajima koje je vidio da se zbivaju u
23 Bosni. Na primjer, 15. /u engleskom transkriptu: "16"/ juna, u izvještaju pod
24
25
26
27
28
29
30

1 nazivom "Očekuje se humanitarna katastrofa u Bihaću i uzduž bosanske granice", u
2 tom izvještaju je iznio svoje strahovanje da se "iza granice, u šumama, možda
3 vrše strašne strahote".

4 20. juna, jedan predstavnik UNHCR-a pisao je gradonačelniku Bosanskog
5 Novog, i podsjetio ga da: "Prisilno premještanje stanovništva na čisto
6 nacionalnim i rasnim osnovama smatra se zločinom protiv čovječnosti, po
7 međunarodnom pravu." Ovo pismeno upozorenje je išlo samo u prilog onom usmenom
8 upozorenju koje je u više navrata izneseno, kako njemu tako i njegovim kolegama.

9 22. juna je još jedna grupa ljudi primijećena na nogometnom stadionu u
10 Bosanskom Novom. Ova grupa je signalizirala i tako privukla pažnju danske
11 patrole UNPROFOR-a, bijelim zastavama, i na taj način su ih pozvali u pomoć.

12 4. jula 1992., gospodin Kirudja je uputio izvještaj svojim
13 pretpostavljenim, a u kojima ih izvještava da, po njegovom vjerovanju,
14 zatvorenici na nogometnom stadionu su "tek vrh ledenog brijega" a posljedica su
15 "zajedničkog djelovanja mjesnih srpskih vlasti u Bosni i Hercegovini koji
16 nastoje uspostaviti Srpsku Republiku Bosnu u Hercegovinu, u kojoj Muslimana neće
17 biti". U svom dužem pismu, utvrdio je da postoje "koncentracioni logori" u
18 sljedećim mjestima: "Keraterm, Trnopolje, Omarska i Manjača". Opisao je na koji
19 način se postupa s Muslimanima i drugim manjinama u tim logorima - on je
20 "navodno grozan, uz redovno batinanje, uskraćivanje hrane, vode, veoma loš
21 smještaj, i tako dalje."

22 20. jula, hrvatski premjer Franjo Gregurić je s oklijevanjem odlučio
23 prihvatiti 4.000 /?muslimanskih/ stanovnika Bosanskog Novog u Hrvatsku, a
24 gospodin Kirudja, koji se protivio tome da ti ljudi izađu iz Bosne, smatrao je

25

26

27

28

29

30

1 taj čin Hrvatske suučesništvom u etničkom čišćenju, do kojeg će vjerojatno doći,
2 a zatim je UNHCR i UNPROFOR pomogao da se ti ljudi premjeste. Prelazak tih ljudi
3 se zbio kroz Sektor sjever. Gospodin Kirudja vjeruje da nije došlo do
4 evakuiranja 4.000 ljudi, već da je broj ljudi koji je bio u pokretu bio veći od
5 9.000. To je trajalo cijeli dan.

6 Prije 8. augusta, civilna policija Ujedinjenih nacija u Dvoru
7 procijenila je još 28.000 ljudi željelo dobiti prolazak kroz Sektor sjever.
8 Srpske vlasti su tvrdile da UN mora pomoći pri evakuaciji, "ili će Muslimani
9 trpjeti". Umjesto da prihvati to što je UNHCR smatrao ucjenom, UNHCR je objavio
10 da namjerava dostaviti potrebnu pomoć direktno ljudima, i dogovoreno je da se
11 dostavi 270 tona humanitarne pomoći u Banja Luku.

12 12. augusta održan je koordinacijski sastanak u Topuskom na kojem su
13 bili predstavnici UNHCR-a, Međunarodnog crvenog križa, Promatračke misije
14 Europske unije, civilne policije UN-a, /?UNMO-a/, Danskog bataljona i
15 predstavnik UNHCR-a za Sektor sjever. Oni su zaključili da problem koji
16 uključuje 28.000 mogućih izbjeglica nije ustvari humanitarni problem već
17 politički problem, koji je direktno povezan sa politikom etničkog čišćenja.
18 Dogovoreno je da se rješenje tog problema ne može pronaći samo putem rada
19 humanitarnih organizacija UNHCR-a, Međunarodnog crvenog križa i UNPROFOR-a.

20 Održan je još jedan sastanak s lokalnim predstavnicima Srba u Dvoru,
21 gdje su bili predstavnici i Bosne i Hercegovine. Predstavnik UNHCR-a je u
22 kratkim crtama iznio kakav će biti službeni odgovor na moguću humanitarnu
23 katastrofu. Pošto su ga otrijeznile prijetnje Vijeća sigurnosti UN-a, da će se i
24 silom dovesti humanitarna pomoć, popušteno je pritisku da se organizira konvoj

25

26

27

28

29

30

1 evakuiranja mogućih 28.000 izbjeglica. Međutim, bosanski Srbi su tražili da se
2 ipak još, uz taj broj, 5.000 nesrba evakuira s područja. Ti koji su postavili
3 taj zahtjev bili su gospodin Pašić, gradonačelnik Bosanskog Novog, gradonačelnik
4 Dvora, predstavnik SDS-a u Bosanskoj Kostajnici, SDS predstavnici iz Bosanske
5 Kostajnice, i predstavnik Muslimana, Sefrić /u engleskom transkriptu: "Murid
6 Saflić"/ dakle, predstavnik Muslimana iz Bosanske Kostajnice. Članovi delegacije
7 su zagovarali da se preseli tih 5.000 ljudi.

8 Gradonačelnik Pašić je, između ostalog, rekao da oni - misleći pri tom
9 na Muslimane - "shvaćaju da je nemoguće živjeti uz Srbe". I da Muslimani nisu
10 "spremni prihvatiti svoje obaveze". Dalje je nastavio rekavši da, ako se ne bude
11 poštivalo ono što traži srpska strana, da će doći do masovnih gubitaka u
12 ljudstvu s obje strane.

13 Gospodin Kirudja i predstavnici UNHCR-a, Danskog bataljona i UNPROFOR-a,
14 i civilne policije UN-a, odbili su prihvatiti još jednu evakuaciju, a na zahtjev
15 Srba održan je tada još jedan sastanak 19. augusta.

16 Tada su delegacije Srba i Muslimana iz Sanskog Mosta, Bosanske Krupe i
17 Prijedora stigle u sjedište Sektora sjever. Srpska delegacija uključivala je
18 predsjednika SDS-a u Sanskom Mostu, Vladu Vrkeša, zatim načelnika policije iz
19 Sanskog Mosta, predstavnike iz Prijedora, i dva bosanska Muslimana koji su
20 zastupali kako Muslimane, tako i Hrvate, a koji su željeli napustiti Sanski Most
21 i Bosansku Krupu. Gospodin Kirudja i dva terenska predstavnika UNHCR-a bila su
22 prisutna na tom sastanku.

23 Srpsko-muslimanska delegacija je imala namjeru uvjeriti UN da promijeni
24 svoju politiku kojom su se protivili masovnim evakuacijama, i da pomognu u

25

26

27

28

29

30

1 organiziranju još jednog konvoja preko Sektora sjever, kojim bi se evakuiralo
2 gotovo 11.000 Muslimana "koji to traže". Gospodin Kirudja je dobio spisak na
3 kojem je bilo 7.782 imena osoba, koji su "spremni" otići iz tog područja
4 dobrovoljno. Gospodin Vrkeš, predsjednik SDS-a Sanskog Mosta, obavijestio je
5 gospodina Kirudju i predstavnike UNHCR-a da je Muslimanima ponuđeno da potpišu
6 jednu izjavu u kojoj kažu da potpisnici dobrovoljno napuštaju to područje, da
7 nemaju nikakve želje da se vrate na to područje, i da sve što imaju ostavljaju
8 vlastima na područjima iz kojih odlaze.

9 Predstavnici UNHCR-a odbili su taj zahtjev i konkretno su rekli da UNHCR
10 neće pomagati pri premještanju ljudi, ali da će pomoći ljudima na mjestu gdje
11 oni trenutno žive. I time je sastanak zaključen.

12 Nakon toga, nisu više upućivani zahtjevi gospodinu Kirudji da dopusti
13 tranzit Muslimanima kroz Sektor sjever. Međutim, već sredinom septembra pojavio
14 se cijeli niz pojedinaca iz Bosne koji su tražili zaštitu - dnevno su stizali u
15 Dvor, u Sektor sjever. Civilna policija UN-a je procijenila da je između 30 do
16 50 osoba prelazilo granicu u Dvor svaki dan.

17 Časni Sude, to je ono što mi u našem sažetku dajemo Sudskom vijeću.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Harmon, mogu li Vas prije
19 svega pitati sljedeće. Primijetio sam da ovaj sažetak sadrži i dio u kojem se
20 govori o glasnogovorniku Muslimana, spominju se imena, i jedan od njih je
21 gospodin Barjraktarović - kaže se "lokalni lider SDS-a".

22 G. HARMON: [simultani prevod] Na kojoj je to stranici?
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja Vam to čitam kako se pojavilo u
2 transkriptu: "On je obavijestio gospodina Kirudju da dva glasnogovornika
3 Muslimana iz Bosanskog Novog, po imenu S. Bajraktarović, koji je bio lokalni
4 lider SDS-a, i zatim Fikret..."

5 G. HARMON: [simultani prevod] Da. Hvala što ste mi skrenuli pažnju na
6 to. Treba biti "SDA".

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Tako je.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala na toj ispravci, mi smo isto
9 željeli to komentirati.

10 A drugo što sam želio reći, postoji paragraf - ne znam je li to bila
11 omaška, što ste zaobišli - na strani 3. Ima paragraf koji počinje sa: "6. maja..."
12 On jednostavno nije pročitao to. Možda je preskočio. Želio bih samo reći da bi
13 bilo korisno da za te sažetke po pravilu 89(F), da se za neke kratice da veoma
14 kratko objašnjenje, jer inače nam ostaju misterioznima i pobijaju svrhu ovakvih
15 sažetaka.

16 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, ja namjeravam zamoliti
17 svjedoka da on to razjasni, a ja sažimam ono što doslovno stoji u izjavi - a
18 izjava nema tih pojašnjenja. Dakle, to bi bilo proširenje njegovog svjedočenja.

19 G. STEWART: [simultani prevod] U redu. Onda smo riješili to pitanje. Ja
20 ne inzistiram da to bude ovako ili onako učinjeno.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. HARMON: [simultani prevod] Samo da pročitam ovaj paragraf, što mi je
2 rečeno da ga nisam pročitao. Gospodine Stewart, hvala Vam što ste mi to rekli.

3 U paragrafu stoji sljedeće: "6. maja je Danski bataljon obavijestio
4 gospodina Kirudju da je određeni broj ljudi /?350 izbeglica/ okupljen na
5 nogometnom stadionu u Bosanskom Novom. Vidjelo se da ih se ukrcava na autobuse i
6 da odlaze u nepoznatom smjeru u Bosni. To je bilo po prvi puta da je izviđanje
7 Danskog bataljona primijetilo tako veliki broj ljudi."

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Harmon.

9 Možda se čudite zašto se ovdje čitaju izjave umjesto da čujemo Vaše
10 svjedočenje. To smo učinili iz razloga efikasnosti, u slučajevima kada možemo to
11 učiniti, jer mi, s obzirom na javni karakter ovog Suda, želimo dati do znanja o
12 čemu se radi u izjavi. Time se ne zamjenjuje Vaše svjedočenje, već samo
13 prolazimo neke dijelove na brži način. Vi ćete, dakako, dobiti pitanja u vezi s
14 Vašom izjavom, odnosno ovisno o tome koju će temu Obrana, odnosno Tužiteljstvo
15 željeti obraditi, ali to ćemo učiniti tek nakon pauze.

16 Imaćemo pauzu do 12:45h, gospodine Harmon, jer smo imali prvu pauzu
17 ranije, tako da, s obzirom na trake, pomoć prevoditelja i tehničara, moramo
18 imati i ovu drugu pauzu ranije.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Dakle, nastavljamo u 12:45h.

2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

3 ... Početak pauze u 12.20h.

4 ... Sednica nastavljena u 12.53h.

5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

6 Izvolite sestti.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Harmon.

8 G. HARMON: [simultani prevod]

9 P: Gospodine Kirudja, gospodin Stewart je postavio pitanje u vezi

10 skraćenica, i Vi ćete videti da ovi dokazni predmeti koje nameravam da uvedem su

11 prepuni raznih skraćenica. I sad bih želeo sa Vama da vidim šta koja znači.

12 "UNPA" je zaštićena zona UN-a, zar ne?

13 O: Tako je.

14 P: "UNPROFOR" je zaštitne snage UN-a, je li to tako?

15 O: Tako je.

16 P: "DANCON" ili "DanBat" znači Danski bataljon. To je vojna jedinica

17 koja je bila dodeljena, raspoređena u Sektoru sever. Je li to tako?

18 O: Vojne snage koje su došle su bile na nivou bataljona. Dakle, ako

19 govorimo o celom bataljonu, onda je skraćenica "DanBat" - Danski bataljon. A ako

20 kažemo "DANCON", onda govorimo o nekoj četi koja je bila raspoređena u nekom

21 području. Onda, u tom slučaju, kažemo "DANCON" - znači, Danska četa - i onda

22 označimo koja je četa - četa C, B, i tako dalje.

23 P: Hvala Vam na pojašnjenju. "UN CIVPOL" je civilna policija UN-a?

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Tako je.
- 2 P: "ECMM" je Posmatračka misija Evropske zajednice?
- 3 O: Tako je.
- 4 P: "UNMO" su vojni posmatrači UN-a?
- 5 O: Tako je. Kao što sam ja ranije rekao, bataljoni su oružane snage za
6 borbu. I, pored tih vojnih snaga, imamo i vojne posmatrače koji su raspoređeni
7 odvojeno i paralelno sa tim bataljonima, i imaju potpuno odvojenu komandnu
8 strukturu. Prema tome, kad kažemo "vojni posmatrači UN-a", mislimo na njih i na
9 komandu pod kojom se oni nalaze.
- 10 P: Hvala Vam. "UNHCR" je Visoki komesarijat za izbeglice UN-a?
- 11 O: Tako je.
- 12 P: "ICRC" je Međunarodni komitet Crvenog krsta?
- 13 O: Tako je.
- 14 P: Ukoliko bude još nekih skraćenica, onda ću Vas pitati u toku
15 ispitivanja.
- 16 Gospodine Kirudja, pošto ste Vi bili raspoređeni u centru /?Sektoru/
17 sever, da otpočnemo sa jednim kratkim objašnjenjem, gde ćete Vi Veću objasniti
18 kakva je bila situacija u Hrvatskoj. Možete li nam reći šta se desilo u
19 Hrvatskoj što je dovelo do stvaranja zaštićenih zona UN-a?
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: UN je, uzimajući u obzir to da je izbio sukob u bivšoj Jugoslaviji,
2 došao u tu situaciju da je krajem 1992. godine bivši državni sekretar Amerike,
3 Cyrus Vance, pokušao da se uključi u rešavanje tog konflikta u bivšoj
4 Jugoslaviji, pokušao da dovede do prekida vatre, i potpisan je jedan privremeni
5 sporazum kojim su definisana bila krizna područja u Hrvatskoj. Taj sporazum su
6 potpisali predstavnici vlada u Beogradu i u Zagrebu, i predstavnici onih strana
7 u Hrvatskoj koje su bile učesnice u sukobu. A to su bili hrvatski Srbi, ili
8 lokalni Srbi.

9 Taj sporazum je postao poznat kao "Vanceov plan", i on je bio regulisan
10 rezolucijom Saveta bezbednosti, koja je dovela do toga da se rasporede UNPROFOR-
11 ove snage u Hrvatskoj u tim konkretnim zonama koje je označio Cyrus Vance.

12 P: Molim da se dâ svedoku sledeći dokazni predmet - to je jedna karta.
13 Pretpostavljam da će to biti broj 121.

14 Gospodine Kirudja, sad je pred Vama dokazni predmet Tužilaštva 121. To
15 je karta koja prikazuje četiri odvojene UN-ove zone, ili UNPA zone. Možete li
16 nam, molim Vas, nešto malo više o tome reći?

17 O: Da. Vidim ovu kartu pred sobom, koja je naslovljena kao "karta broj
18 1". Tu je prikazana Republika Hrvatska i plavim linijama su označena područja
19 gde su bili sukobi i kuda je trebalo da budu raspoređene snage UNPROFOR-a.
20 Vidite da na najistočnijoj tački te karte, gde crvenim slovima piše "Belgija,
21 Luksemburg, Rusija" - to znači koji su bataljoni bili raspoređeni u toj zoni -

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to područje, oivčeno plavom crtom, je bilo poznato kao Sektor istok.

2 S leve strane, gde vidite da piše "zapadna zona UN-a", a crvenim slovima
3 piše "Argentina, Kanada, Jordan i Nepal" - to označava bataljone koji su bili
4 raspoređeni u tom području - je postalo poznato kao Sektor zapad u UNPROFOR-ovoj
5 terminologiji.

6 Malo više prema dnu i malo više prema levoj strani, vidite da piše
7 "južna zona UN-a". Piše "Češka, Francuska i Kenija", što označava da su tu bili
8 raspoređeni bataljoni iz tih zemalja - to područje je bilo poznato kao Sektor
9 jug.

10 I, konačno, vidite da piše "severna zona UN-a", a onda crvenim slovima
11 piše "Poljska, Danska, Nigerija", da je to oivčeno plavom crtom. Ispod toga piše
12 "Francuska", ali to baš nije bilo u UN-ovoj zoni. Dakle, to je bio Sektor sever,
13 i ja sam tu bio raspoređen kao koordinator za civilna pitanja.

14 P: Sad moramo da pređemo na sledeći dokazni predmet. Dakle, ovo je sada
15 karta na kojoj stoji "dokazni predmet 122". Da li vidite to pred sobom?

16 Da Vas pitam nešto. Pošto sam ja već ranije video ovu kartu, iako na
17 ovoj karti stoji "Sektor sever", pri dnu, ovde na ovoj karti je prikazan ne samo
18 Sektor sever, već i deo Sektora jug. Je li to tačno?

19 O: Tačno je.

20 P: Možete li nam reći, gledajući na ovu kartu, gde je prolazila granica
21 između Sektora sever i Sektora jug?

22 O: Vidimo ovde jedno područje obojeno plavom bojom, i nešto ispod toga,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ako pogledamo srednji, zapadni deo ove karte, gde stoji skraćenica "POL" - što
2 označava Poljsku - i ako pogledate tu dole, vidjećete jednu crtu koja pokazuje
3 gde je raspoređen poljski bataljon. A ako pogledate nešto severno od Titove
4 Korenice, videćete gde se završavao Sektor sever. Ceo ovaj plitvički park /?Park
5 Plitvice/ je bio deo Sektora sever.

6 P: Hvala. To je, dakle, granica između Sektora sever i Sektora jug?

7 O: Da, tako je. A ova ostala područja, u plavom, je Sektor sever.

8 P: U redu. Sada, dok gledamo ovu kartu, gospodine Kirudja, želeo bih da
9 Vas zamolim da objasnite Veću ono što je postalo poznato pod imenom "roze zone".

10 O: Ova karta koju imate sada pred sobom - vidite, ona ima legendu, i sad
11 ću ja to rastumačiti. Plava linija, isprekidana, je međunarodna granica. Dakle,
12 to označava međunarodnu granicu i vidite da ona razdvaja Bosnu i Hercegovinu od
13 Hrvatske, da tu ide međunarodna granica. I tu je prikazan najjužniji deo regije
14 gde su raspoređene snage UN-a. I videćete da ta crta ide sve do Draksenića
15 /fon./ s leve strane.

16 A onda, ako opet pogledate legendu, videćete da postoji oznaka za "crtu
17 sukoba". To je ova debela crvena linija, koja ide nešto malo iznad ove plave
18 crte, ide nešto malo ispod ovog plavog područja koje označava UN-ove zone. I, ta
19 linija označava dokle su stigle srpske snage tokom svog sukoba sa hrvatskim
20 snagama, gde su bili njihovi rovovi u aprilu, kad smo mi stigli. Dakle, to je
21 prikazano kao "linija sukoba".

22 Naš zadatak je bio da se rasporedimo, da rasporedimo svoje snage u

23
24
25
26
27
28
29
30

1 skladu sa Vance-Owenovim planom. Ranije su snage bile raspoređene po opštinama.
2 Dakle, tamo su se nalazile UN-ove snage, po opštinama. Kad smo mi stigli, nas su
3 obavestili o tome da je postojao problem u tumačenju toga gde treba da se povuče
4 crta za naše razmeštanje. Dakle, postojale su neke razlike između tumačenja
5 hrvatske vlade i tumačenja koje su davali hrvatski Srbi. Ja ću prvo objasniti
6 kako je to tumačila hrvatska vlada.

7 Oni su imali karte, gde je bilo prikazano da smo mi trebali da se
8 rasporedimo do same granice opština koje su bile navedene u Cyrus Vanceovom
9 planu i, prema hrvatskom tumačenju, mi smo trebali da budemo raspoređeni sve do
10 samih granica. I sad možete da vidite da je to zapravo ova plava linija. Plava
11 linija označava granicu svake opštine koja je činila Sektor sever. S leve strane
12 imate opštinu Slunj, zatim opštinu Vojnić, onda imate opštinu Vrgin Most, zatim
13 opštinu Petrinja, Dvor, i na kraju Kostajnica. Dakle, to je trebalo da bude
14 granica dokle smo mi trebali da budemo raspoređeni, prema hrvatskom tumačenju.
15 Tu je postojala jedna modifikacija, ali ja sad neću u to ulaziti.

16 Ali, srpska strana je imala drugačije tumačenje, suprotno tumačenje. Oni
17 su na karti prikazivali granice dokle su oni stigli, dokle su bile razmeštene
18 njihove trupe, a one su dolazile do ove linije sukoba. Dakle, Srbi su želeli da
19 mi razmestimo naše snage sve do tih granica, do linija sukoba. Dakle, razlika,
20 kao što vidite, je u tome da li je ovo što je označeno roze bojom nova opština
21 koja nije naznačena u Vance-Owenovom planu i to je obično iza linije sukoba koju
22 su Srbi označili. A tamo gde opština bila označena Vanceovim planom i Srbi nisu
23 bili stigli sve do crte sukoba - do granice te opštine - to je ostalo označeno
24 plavom bojom.

25

26

27

28

29

30

1 Ovo je postao jako veliki problem zato što ovi delovi koji su označeni
2 roze bojom su spomenuti u rezoluciji Saveta bezbednosti 802, gde je nama bilo
3 objašnjeno koje su još bile naše odgovornosti u tim zonama, uporedo s onim što
4 je bilo naznačeno u Vanceovom planu.

5 P: Hvala Vam, gospodine Kirudja.

6 G. HARMON: [simultani prevod] Sada molim da se pokaže sledeći dokazni
7 predmet, a to je isto karta, i to će biti dokazni predmet /?Tužilaštva/ 123,
8 pretpostavljam.

9 P: Gospodine Kirudja, ovo je dokument koji ste Vi pripremili na moj
10 zahtev. Je li to tačno?

11 O: Jeste.

12 P: I, kao što možemo da vidimo, iznad legende ovde kaže da su ovo
13 "približne granice sektora", i onda stoji Vaš potpis. Dakle, ovo se ne smatra
14 jednom preciznom mapom, kakvu bi izradili geodeti, već približnom kartom gde
15 označen Sektor sever. Je li to tačno?

16 O: Tako je.

17 P: Svrha ove karte, gospodine Kirudja, je da se prikažu one opštine u
18 Bosni o kojima ćemo mi razgovarati tokom Vašeg svedočenja. I ja ću zamoliti da
19 se uveća ovo područje o kome ćemo govoriti. Ali ovde su, dakle, prikazane
20 sledeće opštine, ili sledeći delovi u Bosni: Bosanski Novi, Prijedor, Sanski
21 Most, Bosanska Dubica, Banja Luka, i druge opštine. Je li to tačno?

22 O: Da. Opštine koje su bile uz sektor gde smo se mi nalazili, kao i van

23

24

25

26

27

28

29

30

1 toga. To je sve navedeno na karti.

2 P: I sad ćemo čuti i videćemo da se u dokumentima spominje "bihački
3 džep". Možete li reći sudijama šta je to?

4 O: Ova karta nije baš toliko dobra kao ona što ste sada sklonili. Mogu
5 li da Vas zamolim da vratite onu prethodnu kartu?

6 P: U redu. Onda ću ja povući svoje pitanje, pa ćemo se vratiti na to
7 pitanje kasnije. Na to ću doći za koji trenutak.

8 G. HARMON: [simultani prevod] Odnosno, zašto ne bismo, ustvari, pokazali
9 onaj raniji dokazni predmet gospodinu Kirudji? Ponovno se sad pozivamo na
10 dokazni predmet Optužbe 122.

11 P: Možete li za nas identificirati gdje se nalazi "bihački džep" i da
12 objasnite Sudskom vijeću što je to "bihački džep"?

13 O: Hvala. Časni Sude, ja imam pred sobom obje karte. Nadam se da i Vi
14 pred sobom imate obje. Ja ću početi upravo od ove koja mi je u ovom času dodata.

15 Vidite ovaj žuti dio, dakle zapadni dio Bosne i Hercegovine koji je
16 označen žutom bojom? Tu vidite dva, odnosno tri grada, na području te žute
17 površine. Bihać - vidite ga? - Cazin i Velika Kladuša. A vidite da ovdje postoje
18 granice; to je ujedno i linija sučeljavanja. To je nešto što je vojska
19 napravila, ili već čija je ovo karta. To je područje onog što mi nazivamo

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 svojim jezikom "bihaćkim džepom". Srbi, kad s nama razgovaraju o tome, oni to
2 zovu na dva načina: prvo, cazinska Krajina... odnosno, da, čut ćete da se to
3 naziva cazinskom Krajinom. Ali to područje čine tri općine. Bihać - to je ujedno
4 i naziv grada, glavnog grada i općine, dakako - općina se također zove Bihać.
5 Zatim, općina Cazin, koja je ujedno i grad pod istim nazivom. I zatim, općina
6 Velika Kladuša, u kojoj je i grad pod istim imenom. S lijeve strane toga gdje
7 vidite da je područje bez ikakvog naziva, to je ustvari općina Bosanska Krupa.

8 P: Ako pogledamo dokazni predmet Tužiteljstva 123, mislim da se te
9 općine koje ste Vi sada identificirali, gospodine Kirudja, a koje čine "bihaćki
10 džep" - da se one veoma jasno ovdje vide. Zar ne?

11 O: Da.

12 G. HARMON: [simultani prevod] Molim da se svjedoku doda drugi dokazni
13 predmet.

14 P: To će, gospodine Kirudja, biti dokazni predmet Tužiteljstva broj 124.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li Vam postaviti samo jedno pitanje
16 radi svog boljeg razumijevanja? Ako pogledam dvije karte, P122 i P123, vidim
17 linije sučeljavanja, kako su prikazane ovdje, i vidimo da se grad Bihać nalazi
18 na liniji.

19 SVEDOK: [simultani prevod] Da.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] S druge strane, vidimo i kartu 123, da
21 je općina Bihać mnogo veća.

22 SVEDOK: [simultani prevod] Da.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kad govorite o "bihaćkom džepu", da li
24 mislite na područje koje okružuje liniju sučeljavanja - želim reći da pritom
25 isključujete znatan dio općine, ali uključujete grad Bihać - ili "bihaćki džep"

26

27

28

29

30

1 pokriva cijelu općinu Bihać?

2 SVEDOK: [simultani prevod] Manje-više ono Vaše prvo tumačenje bi bilo
3 tačno. Važno je, časni Sude, imati na umu da je Bihać bio jedna od zaštićenih
4 zona, i to je bila zaštićena od strane Vijeća sigurnosti UN-a; ali to je došlo
5 mnogo, mnogo kasnije. Dakle, ono što vidite tamo na granici ne bi se odnosilo na
6 zaštićeno područje. Kad mi govorimo o tome, mi ustvari očito govorimo o većini
7 općina, o pretežitom dijelu. Dakle, nismo bili obavezani niti granicama.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala na pojašnjenju.

9 Izvolite, gospodine Harmon.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, s obzirom da je došlo do
11 upadice kod pitanja gospodina Harmona, mi smo primijetili da sve ove tri karte
12 koje je svjedok gledao, i koje je vidjelo Raspravno vijeće, da sve nose
13 različite datume. Mislim da je to ustvari bilo i implicirano u odgovorima
14 svjedoka koje smo čuli. Možda bi bilo od koristi kad bi se pitalo svjedoka da
15 konkretno nešto kaže o datumima koji su relevantni za njegovo svjedočenje, kako
16 ne bi bilo poslije nepodudarnosti u pogledu datuma. Bolje je to znati sad nego
17 ostaviti za kasnije.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete li pozvati svjedoka da to
19 razjasni?

20 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, na ovim dokaznim predmetima
21 /?Tužilaštva/, na primjer 121, u vrhu stoji datum "početak 1993."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Kirudja, da li ova karta jasno pokazuje lokaciju UNPA zona
2 početkom 1993.?

3 O: To je ona prva karta s kojom smo počeli, koju ja ovdje nemam, ali
4 mogu i bez nje odgovoriti na pitanje. To pitanje je važno jer su ove karte uzete
5 iz arhiva UN-a, a postoji vremenska kronologija tokom koje su se ovi događaji
6 mijenjali - počinje 1992. Konkretno vezano uz pitanje koje postavljate, da li
7 ova karta točno prikazuje događaje 1992., kad smo mi počeli. Ne. Jer kad smo mi
8 počeli s našom misijom, u Bosni i Hercegovini nije bilo sukoba i tamo nije bilo
9 nikakve prisutnosti UN-a. Međutim, s vremenom karte su ažurirane i ono što
10 vidite sada na toj karti, na primjer u "bihaćkom džepu" - to je nešto što sam
11 ranije rekao - imate francuski bataljon. Premda ja tu kartu pred sobom nemam, Vi
12 ste trebali vidjeti da piše "Francuska".

13 U aprilu, Francuske nije bilo. Tamo nikoga nije bilo u aprilu. Ja sam
14 Vam ranije rekao da je ovo područje postalo cilj Vijeća sigurnosti mnogo
15 kasnije, odnosno područje koje je došlo pod zaštitu, tj. zbog događaja koji će
16 se desiti tek kasnije - što ću reći tokom svog svjedočenja. Tek kasnije je došlo
17 do prisutnosti UN-a na tim područjima u Bosni. Dakle, doista postoji bitna
18 kronologija koju se treba imati u vidu kad se gledaju karte.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, svrha ovih karata je samo da
2 se pokažu točni položaji tih sektora u odnosu na Bosnu. Ne želim sad se
3 zadržavati na tome, niti je ovdje sporno gdje se te granice u Hrvatskoj nalaze.
4 To je samo u svrhu orijentacije u geografskom smislu, kako bismo razumjeli
5 svjedočenje gospodina Kirudje.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Drago mi je što nam je to potvrđeno.
7 Međutim, moram reći da u tom slučaju detalji u koje smo ulazili u proteklih 15
8 minuta su doveli do toga da se postavi pitanje da li je uopće valjano ovo
9 svjedočenje /kako je prevedeno/.

10 SVEDOK: [simultani prevod] To je ono na što želim odgovoriti.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam upravo odgovarao, ustvari,
12 gospodinu Harmonu, ne gospodinu Kirudji.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ispričavam se što se uplićem u glavno
14 ispitivanje ali, gospodine Harmone, želio bih da svjedok pojasni to pitanje pa
15 ćemo onda nastaviti postupati uobičajenim redom.

16 Izvolite, recite nam što ste nam željeli reći.

17 SVEDOK: [simultani prevod] U to vrijeme, u aprilu, su karte točne u
18 smislu razmještaja snaga UN-a na području UNPA zona. Dakle, karta je točna u
19 smislu prikaza razmještanja Danskog bataljona, Poljskog bataljona i svih drugih
20 jedinica u području zona UNPA. Dakle, bez obzira na daljnji razvoj događaja,
21 karta je u tom pogledu točna. I, dakle, ono što sam ja govorio svodilo se samo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 na razmještaj bataljona koje vidite preko međunarodne granice u Bosni.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, to je jasno.

3 G. HARMON: [simultani prevod] možemo li pogledati sljedeći dokazni
4 predmet /?Tužilaštva/, 124?

5 P: Gospodine Kirudja, Vi ste imali tu kartu pred sobom. Radi se o karti
6 koju ste sami izradili, a kojom pokazujete otprilike lokaciju, odnosno gdje se
7 nalaze granice Sektor sjever. I nosi Vaš potpis, zar ne?

8 O: Da. Ponovno imajući u vidu komentar uvaženog kolege, datum ove karte
9 koji stoji ovdje, kao i granice koje su ucrtane, tiču se jednog drugog
10 svjedočenja u drugom suđenju.

11 P: Ali svrha, ustvari, ove karte je da se identificiraju gradovi na
12 sjeveru. U Topuskom je bilo sjedište Vašeg ureda, zar ne?

13 O: Da.

14 P: Mi ćemo govoriti i o Dvoru, koji je točno označen ovdje na granici
15 između Bosanskog Novog i Dvora, zar ne?

16 O: Tako je.

17 P: I Kostajnica? Tamo je bio razmješten Danski bataljon, zar ne?

18 O: Da. Ponovno je potrebno reći - štab Danskog bataljona je bio u
19 Kostajnici. A četa C, njihov je štab bio u Dvoru. I druge su čete imale svoje
20 štabove, one nisu pokazane ovdje, ali ako se bude spominjalo, mi ćemo to

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 razjasniti.

2 P: Ono što je označeno ružičastim su lokacije o kojima ćemo slušati
3 tokom Vašeg svjedočenja, i vidjeti ih u dokaznim predmetima, smještene su u
4 Bosni. To je Bosanski Novi, /u engleskom transkriptu: "Blagaj, Japra"/ Suhača,
5 Gornji Agići, Donji Agići?

6 O: Da.

7 P: Gospodine Kirudja, koja je etnička skupina imala pod svojom kontrolom
8 Sektor sjever?

9 O: Po dolasku, kad smo se razmjestili u ovom sektoru, u tim
10 aproksimativnim granicama, u to vrijeme to je područje bilo pod kontrolom onoga
11 što sam spomenuo kao "hrvatski Srbi", odnosno lokalni Srbi, ovisno kako ih
12 nazovete, kojim od ta dva izraza koji su bili korišteni.

13 P: Želio bih se usredotočiti na Vanceov plan. Ako biste mogli u kratkim
14 crtama, sažeto iznijeti suštinu Vanceovog plana i koji su bili njegovi
15 prioriteti?

16 O: U suštini se u Vanceovom planu iznosio naš zadatak, naš mandat i
17 smjernice onoga što mi trebamo postići svojim razmještanjem na tom području.
18 Jednostavnosti radi, mogu to rastočiti u tri uzajamno povezana prioriteta. Prvi
19 prioritet bio je sljedeći: na ovom području su već bile vojne jedinice koje su
20 bile sučeljene, i naš prioritet je bio da se to područje demilitarizira i da se
21 demobiliziraju te jedinice, koje su već stajale jedna nasuprot drugoj u vrijeme
22 kad smo mi tamo stigli, i da ih uvjerimo da se slože s time da predaju svo
23 oružje koje su imali razmješteno na tom području. I, prema Vanceovom planu, oni
24 su se složili da to oružje predaju u ruke snaga Ujedinjenih nacija, i da su se
25 usuglasili da će postojao takozvani princip "dvostrukog ključa" za pristup tom
26 oružju. Dakle, oni će imati jedan ključ, a mi drugi - kao u onoj kombinacijskoj

27

28

29

30

1 bravi u banci, gdje dvije osobe moraju zajedno doći, svaka sa svojim ključem, da
2 bi došle do sadržaja sefa. To je bio prioritet broj jedan.

3 Prioritet broj dva: s obzirom da nije tamo vladao neki autoritet,
4 odnosno da hrvatska vlast nije mogla izvršiti svoj autoritet na tom području,
5 Vanceovim planom je Vijeće sigurnosti UN-a prepoznalo potrebu da netko mora biti
6 autoritet na tom području i odgovarati za svakodnevne događaje i za ono što tamo
7 bude čuvano. Na osnovu Vance-Owenovog plana...

8 GĐA PREVODILAC: Na osnovu - ispravka prevoditelja - Vanceovog plana.

9 SVEDOK: [simultani prevod] ...mi smo, dakle, priznali samo vojne strukture
10 koje su tamo postojale i prije sukoba, a to znači gradonačelnik i policija u
11 svakoj općini, koji su bili priznate vlasti. Dakle, njihova odgovornost je bila
12 da održavaju red i mir. Mi tu odgovornost nismo imali - to je veoma važno. To je
13 bila, dakle, njihova odgovornost, općinskih struktura. A naš je zadatak bio da
14 pratimo na koji način oni vrše svoju odgovornost očuvanja reda i mira. Bilo im
15 je dopušteno imati svoje policijske snage samo pod uvjetom da te policijske
16 snage nose sa sobom osobno naoružanje. Mi smo razmjestili vlastitu civilnu
17 policiju koja je trebala pratiti kako se ostvaruje ta odgovornost očuvanja reda
18 i mira. To je bio prioritet broj dva.

19 Prioritet broj tri: mi smo imali mandat, misiju da osiguramo da se
20 uvjeti poboljšaju na način da svi ti ljudi koji su prognani ili pobjegli s tog
21 područja kao izbjeglice, da dobiju priliku da se dobrovoljno vrate na to
22 područje, i to je bila komponenta koja je spadala u područje civilnih poslova,
23 koja je trebala baviti se kako humanitarnim pitanjima, tako i lokalnom
24 infrastrukturuom, koja je trebala biti dovedena u red do te mjere da bi se ljudi
25 željeli vratiti sami.

26 Ja sad samo dodajem nešto - primijetili ste da u ove tri odgovornosti ja

27

28

29

30

1 nisam spomenuo političku odgovornost koja je trebala riješiti suštinski problem
2 koji je doveo do ovog sukoba. U početku ta misija tu odgovornost nije imala.

3 P: U vrijeme kad ste Vi bili u Sektoru sjever da li ste Vi, kao
4 organizacija, imali neko sjedište koje je bilo u Sarajevu?

5 O: Tako je. I to ima veze sa ovim mojim posljednjim komentarom koji sam
6 iznio, a to je da misija nije imala za zadatak da riješi suštinski problem koji
7 je doveo do izbijanja neprijateljstava, već je UN pretpostavio da su ove borbene
8 djelatnosti nešto što će se zbivati samo u Hrvatskoj, i da ne postoje znakovi
9 koji bi upućivali na neke probleme u Bosni i Hercegovini. Na osnovu njihove
10 ocjene iz tog vremenskog perioda, sjedište UN-a je odlučilo, iz razloga
11 neutralnosti i nepristranosti, da sjedište UNPROFOR-a bude stacionirano u
12 Sarajevu, umjesto da to bude Beograd, odnosno Zagreb, gdje su se nalazili
13 potpisnici koji su omogućili ovu misiju.

14 P: Gospodine Kirudja, želio bih se sada usredotočiti na ljude koji su
15 radili pod Vama u Sektoru sjever. Možete li reći Sudskom vijeću koliko je ljudi
16 radilo za Vas?

17 O: Dat ću Vam pregled toga i reći ću Vam kako su svi ti zaposleni radili
18 i surađivali. Imali smo vojsku, kao što sam već rekao ranije - tri bataljona;
19 svaki od bataljona je imao tri čete i bili su razmješteni na to područje koje
20 stoji pred Vama. Svaki je bataljon imao vlastiti štab i imali smo štab u
21 Topuskom koji je koordinirao djelovanje na sva ta tri područja.

22 S druge strane, imali smo civilnu policiju kojoj je na čelu bio načelnik
23
24
25
26
27
28
29
30

1 policije, smješten u Topuskom. Imali smo razne jedinice koje su bile pridodane
2 vojsci, premda su bile odvojene od vojske. To su bile jedinice civilne policije
3 UN-a.

4 Imali smo vojne posmatračke, kao što sam ranije rekao, koji su bili
5 raspoređeni uzduž granica prikazanih na ovoj karti, i često i s druge strane
6 linije sukoba, kao što je, na primer, bilo u Karlovcu, Zagrebu, Sisku i,
7 naravno, bili su i s druge strane međunarodne granice, u Velikoj Kladuši i u
8 Bihaću. Imali smo vojne jedinice, i one su bile raspoređene u tom području.
9 Pored toga smo imali i zvaničnike koji su se bavili civilnim pitanjima, imali
10 smo i pun kontingent ljudi koji su se bavili i političkim i civilnim pitanjima,
11 i oni su bili raspoređeni u skladu sa zahtevima njihovog posla. Drugim rečima,
12 imali smo jednu sveukupnost informacija i imali smo priliv informacija koje su
13 stizale u moj štab iz svih ovih elemenata. Ja ovo Vama sve kažem da biste Vi
14 shvatili odakle smo mi sve dobijali informacija. Iz svih ovih izvora i svih ovih
15 naših snaga koje su bile raspoređene na ovaj način, svi oni su slali podatke
16 komandnim lancem, komandnom linijom, svako svojim pretpostavljenima, i to se sve
17 slijevalo u našu operativnu sobu u Topuskom.

18 P: Gospodine Kirudja, ja mislim da su u Sektoru sever bili predstavnici
19 Međunarodnog crvenog krsta, Posmatračke misije Evropske zajednice i UNHCR, zar
20 ne?

21 O: Tako je. Oni su bili u svojim zonama, imali su svoju komandu, ali su
22 vršili koordinaciju sa nama. Zapravo UNHCR je bio smešten u našem štabu.
23 Naravno, zbog svog mandata, Crveni krst nije mogao da bude smešten zajedno sa
24 nama, ali su bili smešteni u našem sektoru.

25 P: I ti predstavnici, iz tih nevladinih organizacija, su Vam takođe
26
27
28
29
30

1 davali informacije?

2 O: Tako je, vrlo često. Nekad smo mi od njih tražili da dođu na neke
3 sastanke, a nekad su oni tražili to od nas, kad smo mislili da bi prisustvo
4 jednih od nas bilo poželjno.

5 P: Da Vas pitam nešto o pripremi izveštaja. Možete li nam reći nešto o
6 tome koliko su često pripremani ti izveštaji, zašto, kako su se pripremali i
7 kuda su se slali?

8 O: Kao što Vam je jasno, u jednoj velikoj organizaciji kao što je UN
9 postoje zahtevi o tome kako se šalju izveštaji i kojim kanalima. Svaka od ovih
10 raspoređenih snaga naših je imala obavezu da svakodnevno šalje pretpostavljenima
11 izveštaj, i ta operativna soba koju sam Vam ja opisao je zapravo bila centar
12 nervnog sistema - ako tako mogu da kažem - koji je primao podatke iz svih ovih
13 udaljenih jedinica. Dakle, ja sam imao pun priliv informacija, imao sam pristup
14 svim informacijama i sve se to nalazilo u toj našoj operativnoj sobi koja je,
15 preko ovih kanala koje sam Vam opisao, primala podatke.

16 Dakle, pored svega toga, ja - kao najviši funkcioner koji se bavio
17 civilnim pitanjima - sam imao i nezvanične kanale kojima sam primao informacije,
18 gde su ljudi diskutovali ili se čak i žalili na UN. Dakle, oni su se svi
19 obraćali meni. Prema tome, imao sam i ove nezvanične kontakte, zato što sam se
20 bavio civilnim pitanjima, bio sam koordinator za civilna pitanja.

21 P: Znači, Vi ste dobijali podatke od lokalnih Srba, lokalnih Hrvata; od
22 Srba, Hrvata, Muslimana iz Bosne, takođe?

23 O: Tako je. Pošto je pre izbijanja borbi ovo bila jedinstvena zemlja, u
24 kojoj nije bilo ovakvih podela, vrlo rano u tom području koje smo mi zvali
25 "Bihać" je postojao jedan živi centar života, ne samo Bihaća već i okoline. I tu
26 su izbili sukobi. Upravo je tuda dolazila linija sukoba. Najveća bolnica se

27

28

29

30

1 nalazila u Bihaću. Tu je bio i aerodrom. A odmah tu je prolazila linija sukoba.
2 Ljudi su jednostavno bili odsečeni. Tako da, ukoliko je neko hteo da ide u
3 Zagreb, s leve strane je bio jedan put. Ukoliko su želeli da idu u Sisak, onda
4 je s druge strane bio put. I svi ti putevi su prolazili kroz područje koje je
5 bilo pod kontrolom Srba. Ukoliko je neko hteo da prođe tim putem, a nije bio
6 Srbin, oni to nisu mogli da urade bez naše pomoći, tako da već u roku od mesec
7 dana od našeg dolaska, dakle negde u aprilu-maju, smo počeli da dobivamo
8 zahteve: Možete li nam pomoći da prođemo tamo ili ovamo iz Bihaća?

9 P: Jeste li dobijali i podatke od izbeglica?

10 O: Da. Kako su izbeglice pristizale i tražile pomoć da prođu kroz taj
11 sektor, mi bi njih pitali: Od čega vi bežite? U čemu je problem? I onda, malo po
12 malo, kako su oni pristizali, mi bi čuli njihove priče.

13 P: I da li ste Vi u Vašim izveštajima pokušavali da analizirate
14 situaciju, da sagledate političku situaciju u Vašem području, isto tako vojnu
15 situaciju i društvene događaje?

16 O: Mi smo bili obavezni to da radimo i da stalno obavestavamo naše
17 pretpostavljene o tome kakva je situacija postajala na terenu. Recimo, mi smo
18 pretpostavljali da preko granice u Bosni vlada mir, i videlo se da se to sve
19 polako rasipa, da to više nije tačno. Prema tome, deo naše analize je bio ne
20 samo da izveštavamo, recimo, da je došlo deset ljudi i da je tražilo pomoć da
21 pređe preko granice, već smo mi morali da kažemo i zašto oni traže našu pomoć.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To je isto moralo da bude uključeno u izveštaj.

2 P: I ti ljudi koji su Vama pričali svoje priče, dok su prolazili kroz to
3 područje njih su ispitivali, znači, predstavnici UNHCR-a, predstavnici
4 Međunarodnog crvenog krsta, civilna policija, UNPROFOR. Je li to tačno?

5 O: Tako je. Oni su nam svi pričali svoju priču, i naravno neki su to
6 radili slobodnije, neki ne. Njima je bilo možda malo ponekad i neprijatno to da
7 rade, nekad su bili previše zaplašeni. Prema tome, zavisno od toga na koga bi
8 naišli, oni bi ispričali svoju priču, celu ili delimičnu.

9 G. HARMON: [simultani prevod] Da li je sad ovo prikladan trenutak da
10 napravimo pauzu?

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, gospodine Harmon. Ja sam zamolio da
12 gospodin Tieger dođe i da bude prisutan ovde poslednjih deset minuta - a sad nam
13 je ostalo samo pet minuta - zato što Veće želi da obavesti strane o jednom
14 pitanju.

15 Gospodine Kirudja, Vi ste završili Vaše svedočenje za danas. Molim Vas
16 da dođete sutra u 9.00 sati, u istu sudnicu, i moram da Vas upozorim da ne
17 razgovarate ni sa kim o svedočenju koje ste izneli danas, ili o onome što
18 nameravate da iznesete sutra. Prema tome, imajte to na umu, molim Vas, i vidimo
19 Vas sutra ujutru.

20 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da poslužitelj izvede svedoka iz
22 sudnice.

23 [Svedok se povlači]

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HARMON: [simultani prevod] Uz Vašu dozvolu, mogu li da pozovem da
2 vidim da li je gospodin Tieger već došao?

3 Gospodin Tieger je već krenuo ovamo.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, zamolio sam Vas da
5 dođete u sudnicu zato što sam želeo da obavestim strane, a sad nam takoreći nije
6 ništa ostalo od vremena i možda bih Vam dao mogućnost da odgovorite samo 30
7 sekundi.

8 Dakle, Veće još treba da donese odluku o pitanju da li može svedočenje
9 gospodina Babića da se uvede po pitanju 92bis. To svedočenje je zakazano za
10 sledeću nedelju. Trebalo nam je dosta vremena da pregledamo materijal, iako ste
11 nam Vi dali određenu selekciju toga što je najneophodnije, ali to se sve svelo
12 na 1.100 strana od prvobitnih 1.250 strana. Prema tome, Veće je malo zabrinuto
13 za to da ova primena pravila 92bis možda izgleda malo kontraproduktivna u odnosu
14 na ono za što je to pravilo bilo uvedeno. Jer, kad se dostavi preko 1.100 strana
15 ili 87 dokaznih predmeta koje Veće mora da pregleda - iako Vam je jasno da smo
16 mogli to samo globalno da uradimo, a ne red po red - to izaziva određenu
17 zabrinutost kod nas.

18 Dakle, treba odrediti šta je relevantno. Jasno mi je da sve može da bude
19 relevantno ukoliko se odnosi na nešto što se smatra da je veoma bitno, ali treba
20 precizirati stepen relevantnosti u odnosu na celo svedočenje.

21 Drugo pitanje, za koje znate da je ovo Veće vrlo zainteresovano, je
22 javna priroda ovog suđenja i kako da se to uskladi sa ovih 1.100 strana koje su

23
24
25
26
27
28
29
30

1 nama uručene po pravilu 92bis, i kako to da se uskladi sa ovim rezimeima koji se
2 uvode.

3 Stoga je Veće privremeno odlučilo kako da reši taj problem, i iako
4 Odbrana se nije protivila tome da se uvrsti svih ovih 1.100 strana i 87 dokaznih
5 predmeta, Veće bi želelo da se to rešava na drugi način. Ali pre nego što
6 donesemo konačnu odluku, koju ćemo mi i u pismenom vidu vama dostaviti, želeo
7 sam da vas obavestim šta mi radimo u ovom trenutku i istovremeno da vama dam
8 priliku da vi počnete da razmišljate o tome kako može da se reši ovaj problem.

9 Veće je sklono tome da se problem reši na sledeći način: mi nećemo
10 usvojiti 1.100 strana transkripta, nećemo usvojiti 87 dokaznih predmeta. Mi
11 zapravo ne kažemo da ih nećemo usvojiti, već želimo da se ovaj materijal uklopi
12 u svedočenje uživo.

13 Samo da Vam dam primer ovoga što govorim: recimo, dođe svedok i, recimo,
14 on u toku svedočenja počne da govori o hapšenju gospodina Martića i o nekom
15 neslaganju oko toga kakav stav treba da se zauzme na nekom političkom sastanku.
16 Onda možemo da pređemo sa svedočenja uživo na pismeni transkript, recimo ukoliko
17 se dotičete toga kako je uhapšen gospodin Martić ili nije uhapšen. Onda biste
18 mogli da pitate svedoka: Jeste li Vi o hapšenju gospodina Martića svedočili u
19 predmetu *Milošević*? I onda biste mogli da uvedete samo onaj relevantni deo
20 transkripta koji se nadovezuje na svedočenje uživo. Dakle, tako biste transkript
21 uveli putem pravila 92bis, koji bi se nadovezao na svedočenje uživo. Tako biste

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 onda Vi rekli Veću: Da, čuli ste svedočenje uživo, u transkriptu se to nalazi na
2 toj i toj strani. Onda biste, recimo, dali jedan rezime, od tri do četiri reda,
3 o tome kako je svedočeno o tome prošli put u drugom predmetu, tako da mi možemo
4 da povežemo svaki deo transkripta sa svedočenjem koje čujemo ovde uživo. To će
5 od Vas zahtevati da Vi, zapravo, napravite jednu drugu selekciju, ali ne da
6 svedete prvobitni materijal od 1.250 strana na 1.100 strana, već da to sve
7 uklopite u pitanja koja postavljate svedoku uživo. I, Veće će onda tražiti od
8 Vas da naznačite Odbrani šta ćete sve koristiti, koje sve delove, jer onda će se
9 taj pismeni materijal koristiti kao materijal koji se nadovezuje na svedočenje
10 uživo, koji zapravo služi kao podrška tom materijalu. I onda će Odbrana znati
11 šta je važno i na šta treba da obrati pažnju tokom svojih priprema.

12 Dakle, meni je jasno da to od Vas zahteva dopunski napor i mi ćemo,
13 naravno, taj deo transkripta usvojiti u dokazni materijal i, naravno, brinućemo
14 se o tome da to ispunjava kriterijume pravila 92bis(D). Znači da se to ne sme
15 ticati ponašanja i postupaka i dela optuženog.

16 Prema tome, Veće očekuje da se pre svega analizira nivo relevantnosti,
17 količinu detalja, i naravno treba uzeti u obzir da se u predmetu *Milošević* vrlo
18 često jako puno pažnje posvećivalo Hrvatskoj. I da onda stoga mi očekujemo da će
19 u ovom predmetu da se traži uvrštenje mnogo manje obimnog materijala, a ne 1.100
20 strana.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, tako idu naša razmišljanja. Nije nam ostalo baš previše vremena.
2 Mi smo prvo morali da razmotrimo kako bismo uopšte rešili taj problem i kako
3 možemo da sprečimo da pravilo 92bis zakomplikuje celu stvar, a ne da je olakša.
4 I kako možemo da smanjimo tu ogromnu količinu materijala koji bi se inače morao
5 uvesti u dokazni materijal. Dakle, ovako teku naša razmišljanja. Mi smo, dakle,
6 tek doneli privremenu odluku, a sad Vam dajem mogućnost da Vi odgovorite.

7 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, prije svega, želim odvojiti
8 mogućnost ovog rješenja koje je dalo Sudsko vijeće kao rješenje procesa po
9 pravilu 92bis. To bih želio odvojiti od svoje zabrinutosti u vezi sa primjenom
10 takvog rješenja u ovom slučaju.

11 Naime, ono što mene zabrinjava jeste da je to rješenje predloženo veoma
12 kasno. I, ja sam već pokušao na neki način u kratkim crtama ocrtati ispitivanje
13 u sudnici koje bi upravo rješavalo ovo što je izrazilo Sudsko vijeće kao
14 zabrinutost, kada je riječ o javnosti suđenja i relevantnosti. Naime, u ovom
15 trenutku bi to zahtijevalo značajne napore da ja to što sam dosad već napravio
16 preinačim, premda priprema je tekla na osnovu toga što nije bilo prigovora i
17 činilo se da možemo postupati na taj način.

18 Ja mogu reći u ovom trenutku da, nakon što su sve strane, pa i pravnici
19 i koji rade u Sudskom vijeću, se založili da se to napravi, da bi sad ovakav
20 način postupanja samo iziskivao da se troši još više vremena. Nadam se da ću
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 moći iskoristiti činjenicu što smo došli u fazu općenitog usuglašavanja o tom
2 materijalu, i da ću se moći u sudnici, u svom sažetku, koncentrirati na ono što
3 je relevantno i što će nam omogućiti da brzo prođemo kroz živo svjedočenje.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Ima li odgovora od strane Obrane?

5 G. STEWART: [simultani prevod] Mi bismo radije da ne damo odgovor odmah,
6 osim što sad mogu reći da vidimo u ovom rješenju Sudskog vijeća jedan veoma
7 zdravo-razumski pristup i jednu težinu.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvalni smo Vam.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Mi to ne govorimo iz ljubaznosti, već
10 stoga što se slažemo, i u ovom slučaju pogotovo smo zahvalni na ovom rješenju.

11 I ako mogu sada još govoriti o generalnom planu na koji način bi
12 učinkovito strane u postupku mogle rješavati upravo ovakva pitanja, kad bismo
13 imali priliku da to činimo. Jedan od razloga zbog kojeg mi nismo iznosili
14 nikakve konkretne prigovore u vezi sa svjedočenjem gospodina Babića je iz
15 jednostavnog razloga što nemamo vremena to činiti. Mi, jednostavno, smo donijeli
16 odluku da to moramo staviti po strani i prepustiti drugima da se time bave.

17 Dakako da to nije zadovoljavajući način, Vi ste toga svjesni, časni
18 Sude. Prije svega, ja bih želio o tome razgovarati i sa svojim timom. Možda, ako

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nam date vremena, pa da Vam se obratimo po tom pitanju sutra ujutro?

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, mogli biste. Ako bih mogao

3 sugerirati, gospodine Tieger, pošto sam Vas saslušao... Da li bi zakašnjelo

4 donošenje odluke, sada više ustvari govorimo o transkriptima negoli o uvođenju

5 izjave gospodina Babića po 89(F), dakle, govorimo o onoj novoj izjavi koja se

6 više usredotočila na predmet *Krajišnik*, a ne na predmet *Milošević*. Kada je riječ

7 o transkriptima, da li bi moguće rješenje bilo da na kraju svjedočenja, ako se

8 budete pozivali na neke dijelove transkripta - što se desilo nekoliko puta jučer

9 i danas - da kažemo, pošto smo saslušali svjedočenje i vidjeli gdje smo se

10 dodirnuli nekih tema iz ranijeg svjedočenja, i da onda na osnovu toga zaključimo

11 koje su to strane koje su doista važne i koje treba uvrstiti u spis. Jer u

12 protivnom ćemo dobiti gomilu spisa koji nisu više u direktnoj vezi s onime što

13 se odigralo u sudnici. I veza između svjedočenja i 92bis, osobito ovdje gdje će

14 se gospodin Babić pojaviti u sudnici. Naime, situacija bi bila drugačija da se

15 on ne pojavljuje u sudnici, obično svjedoci svjedoče onda o ograničenim

16 pitanjima, ali ovdje je ogroman broj tema, i samo kad ih pročitate - nemaju sva

17 ta pitanja onu relevantnost koju možda Tužiteljstvo u njima vidi. A to je nešto

18 što se raščisti u hodu, a dakako da je teško i stranama u postupku i Sudskom

19 vijeću da obradi sav taj materijal i ocijeni ga na adekvatan način. Možda biste

20 i Vi o tome trebali razmisliti, da ograničimo broj, odnosno identificiramo

21 konkretne relevantne dijelove tog svjedočenja, i to za vrijeme svjedočenja

22 gospodina Babića.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ako bih mogao sugerirati jedno
2 kompromisno rješenje koje će riješiti ovu našu zabrinutost sa svih strana, koju
3 smo danas izrazili? Možda bi se ta odluka mogla donijeti nakon svjedočenja, ali
4 i na osnovu sažetka svjedočenja po pravilu 92bis, koje će Sudsko vijeće čuti,
5 koje je pripremljeno, i na taj način, ako postoji materijal koji pada van opsega
6 kako tog sažetka tako i svjedočenja -

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ste saželi svih 1.100 stranica i sve
8 teme koje nalazimo u onom popisu?

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, moglo bi se reći da sam sažeo. Uzeo
10 sam onaj materijal koji sam dao na uvrštenje i dao ono što, po mom mišljenju, će
11 biti najkorisniji sažetak Sudu. Ja pretpostavljam da, ako Sud bude povlačio neke
12 konceptualne granice u okviru tog materijala, Vi ćete vidjeti da ima materijala
13 u materijalu koji mi nudimo na uvrštenje koje ne potpada u to područje, ali
14 možda to onda može poslužiti za to da se utvrdi točno gdje se te granice u
15 materijalu nalaze - možda uz pomoć vaših pravnika.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Raspravno vijeće neće imati ništa protiv
17 čak i da glavno ispitivanje traje malo dulje. Mislim, mi razumijemo da će Vam
18 trebati mnogo vremena. Ja mislim da ste Vi rekli da na osnovu 1.100 strana i 87
19 dokaznih predmeta, da Vam treba još dodatnih šest sati. Ako, recimo, potrošite
20 na glavno ispitivanje osam, pa čak recimo devet ili deset /?sati/, i ako bi onda
21 Obrani trebalo još otprilike 65% tog vremena, možda bismo ovdje trebali biti
22 fleksibilniji i ne držati se toliko tog pravila 60% - odnosno, nije to baš

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pravilo, to je više nešto što svi očekujemo jedni od drugih - onda bismo, u tom
2 slučaju, mogli pustiti da svjedočenje traje malo duže kako bismo kompenzirali
3 činjenicu da će doći do redigiranja, odnosno strožeg biranja materijala koji će,
4 na kraju krajeva, zatim ući u sudski spis.

5 Tu bismo odluku možda mogli odgoditi za kraj svjedočenja, i onda sve ono
6 što će biti spomenuto tokom svjedočenja uživo, za te dijelove će biti sasvim
7 jasno da bi oni trebali postati dio dokaznog spisa. I o tome ćemo donijeti
8 odluku, ali ono čega se nismo dirnuli, a što stoji u transkriptu, možda bismo u
9 vezi s time onda mogli odgoditi donošenje naše odluke.

10 O tome ćemo još razmisliti. Ja sam Vam izrazio zabrinutost Sudskog
11 vijeća. Morat ćemo odluku, u svakom slučaju, donijeti u skorom roku, ali je
12 Raspravno vijeće smatralo da bi bilo pametnije da Vas o tome izvijestimo.

13 S druge strane, Vijeće bi željelo da svjedočenje gospodina Babića bude
14 završeno sljedeći tjedan. I zbog toga pozivamo strane da budu što efikasnije u
15 tom pogledu. Isto tako kao što Sudsko vijeće neće imati ništa protiv da se
16 razvuče možda šest sati na osam, ali ćemo biti protiv toga da to naraste do
17 deset, jedanaest ili dvanaest sati, jer onda u tom slučaju nećemo možda završiti
18 sljedeći tjedan - a postoje različiti razlozi zašto to sad kažem. Premda, na
19 kraju, Sudsko vijeće svjesno je činjenice da se ponekad stvari razvijaju i na
20 takav način da bi bilo nepravedno reći: Moramo ovdje stati zbog toga što smo
21 odlučili da nećemo davati dodatno vrijeme. Jer, na kraju krajeva, ono što je
22 naša nit vodilja je pravičnost.

23 Dakle, kad pozivam strane da vide mogu li se time pozabaviti u nekih
24 četiri dana, uz podršku pismenog materijala koji je također ograničen, onda je

25

26

27

28

29

30

1 to nešto što želimo naglasiti da se, dakle, završi sljedeći tjedan. Ali, ukoliko
2 će to biti nemoguće, onda moramo reći da ovi rokovi koje smo utvrdili nisu
3 element koji nosi primat.

4 Bojim se da sam već previše vremena oduzeo prevoditeljima. Gospodinu
5 Tiegeru moramo pripisati pet minuta, ali ja sam uzeo 15 minuta, dakle dvostruko
6 više sam kriv. Isto vrijedi i za tehničare. Ako još doista nešto morate reći
7 danas, onda bih želio da još provedemo na tu temu neko vrijeme sutra ujutro, i
8 zatim ćemo donijeti odluku po toj stvari.

9 Prekidamo do sutra ujutro, u 9.00 sati.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

11 ... Sednica završena u 13.59h.

12 Nastavak zakazan za petak,

13 28.05.2004., u 9.00h.

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30